

Books and articles

Adams, Jefferson, *Historical Dictionary of German Intelligence*, Scarecrow Press, Lanham, Maryland, 2009.

Akt z roku 1834 przeciw Adamowi Czartoryskiemu wyobrazicielowi systemu Polskiej Arystokracji, printed by F.-A. Saurin, Poitiers, 1839.

Almanach du Commerce de Paris, des départemens de la France et des principales villes du monde, ed. Seb. Bottin, Bureau de l'Almanach du Commerce, Paris, 1833.

Al-Tahtawi, Rifa'a Rafi', ed. Daniel Newman, *An Imam in Paris. Account of a Stay in France by an Egyptian Cleric (1826-1831)*, Saqi Books, London, 2011.

Altick, Richard, *The Shows of London*, The Belknap Press, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, and London, 1978.

Alton Shée, Edmond Comte d', *Mes Mémoires (1826-1848) Partie 1 (1836-1839)* par le Cte d'Alton Shée, ancien pair de France, Librairies Internationale, A. Lacroix, Verboeckhoven & Cie, Paris, 1869.

Ambros, Michał, "Zarys statystyczny szkół wydziału Wileńskiego" [in] *Ateneum Wileńskie*, no. XIV, fasc. 1, ed. B. Wilanowski, St. Zajączkowski, Wydawnictwo Wydziału III Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Wilno, 1939.

Annuaire-Almanach du Commerce et de l'Industrie ou Almanach des 500,000 addresses (Didot-Bottin), Firmin Didot Frères, Fils et Cie, Paris, 1861-1863.

Annuaire-Almanach du Commerce et de l'Industrie, de la Magistrature et de l'Administration et Almanach des 500,000 addresses de Paris, des départements et des pays étrangers (Didot-Bottin), Firmin Didot Frères, Fils et Cie, Paris, 1864.

Annuaire de l'imprimerie et de la presse pour 1854. Guide des typographes et des éditeurs en province et dans la capitale par V.-Eugène Gauthier, ouvrier typographique, Librairie de Dentu, Paris, 1854.

Appert, B., *Dix ans à la cour du roi Louis-Philippe, et souvenirs du temps de l'Empire et de la Restauration*, vol. 3, Librairie Voss, Berlin; Jules Renouard, Paris, 1846.

Arbot, Gerald, *Des Services Secrets pour la France. Du Dépôt de la Guerre à la DGSE (1856-2013)*, CNRS Editions, Paris, 2014.

Ashton, Owen, "Orators and Oratory in the Chartist Movement 1840-1848" [in] ed. Owen Ashton, Robert Fyson and Stephen Roberts, *The Chartist Legacy*, Merlin Press, Rendlesham, 1999.

Askenazy, Szymon, Łukasiński, vols. 1 and 2, Wł. Łazarski, Warszawa, 1929.

Askenazy, Szymon, *Rosya - Polska: 1815-1830*, H. Altenberg, Lwów; E. Wende, Warszawa; W.L. Anczyc, Kraków, 1907.

Aulich, Henryk Manswet, *Dziennik dwunastoletniej misji apostolskiej na Wschodzie przez księdza Mansweta Aulichy Reformata z Krakowa*, Wydawnictwo Dzieł Katolickich S. Gieszkowski, Kraków, 1850.

Azevedo, Alexis, M. *Aimé Paris et ses inventions*, Imprimerie d'Emile Delevoye, Dieppe, 1864.

Baedeker, K., Paris and Northern France. Handbook for Travellers, 2nd edition, Karl Baedeker, Coblenz, 1867.

Bailey, F.E., British Policy and the Turkish Reform Movement: A Study in Anglo-Turkish Relations, 1826-1853, The Harvard University Printing Office, Cambridge, MA, 1942.

Ballantine, William, Some Experiences of a barrister's life by Mr Serjeant Ballantine, revised edition, J.M. Stoddart, New York and Philadelphia, 1883.

Balzac, Honoré de, Illusions Perdues, La Bibliothèque électronique du Québec, Collection À tous les vents, Volume 1069.

Barańska Anna, Kobiety w powstaniu listopadowym 1830-1831, Towarzystwo Naukowe KUL, Źródła i monografie 168, Lublin, 1998.

Barker, William Burckhardt M.R.A.S., ed. William Francis Ainsworth F.R.G.S., F.G.S., Lares and Penates, or Cicilia and its governors: being a short historical account of that province from the earliest times to the present day: together with a description of some household gods of the ancient Cicilians, broken up by them on their conversion to Christianity, first discovered and brought to this country by the author..., Ingram, Cooke and Co., London, 1853.

Barrault, Emile, Occident et Orient. Etudes politiques, morales, religieuses pendant 1833-1834 de l'ère chrétienne, 1249-1250 de l'Hegyre par E. Barrault, Desessart, Paris, 1835.

Bartkowski, Jan, ed. Eugeniusz Sawrymowicz, Wspomnienia z powstania 1831 r. i pierwszych lat emigracji, Wydawnictwo Literackie, Kraków, 1967.

Barzykowski, Stanisław, Historia Powstania Listopadowego, vols. I-V, Jan Konstanty Żupański, Poznań, 1884.

Bazyłow, Ludwik, Polacy w Petersburgu, Ossolineum, Wrocław-Waszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź, 1984.

Beames, Thomas, The Rookeries of London, Past, Present and Prospective, Thomas Bosworth, London, 1852.

Beaumont, Augustus, Ambassadors: what do we pay them for? A question for the people, printed and published at the Office of the Radical, 344 Strand, London, 1836.

Beauvois, Daniel, Wilno - polska stolica kulturalna zaboru rosyjskiego 1803-1832, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 2010.

Beer, Max, A History of British Socialism, G. Bell & Sons, London, 1920.

Bem, J., Exposé Général de la méthode mnemonique polonaise, perfectionnée à Paris, suivi d'une application spéciale à l'histoire, published by the author, Paris, 1839.

Beniowski, Bartłomiej, Major Beniowski's Phrenotypics; or a new method of studying and committing to memory Languages, Sciences and Arts, printed for the author, Foale (late Gadsden) Printer, 2 Upper St. Martin's Lane, London, 1841.

Beniowski, Bartłomiej, A Handbook of Phrenotypics for Teachers and Students by Major Beniowski, the Discoverer of these principles of the art of memory, Part I. "Development of the Principle of Familiarity," entered at Stationers' Hall, London, published by the author, 8 Bow Street, two doors from Covent Garden Theatre, printed by W. Read & Co. 16 Hart Street, Covent Garden, London, 1842.

Beniowski, Bartłomiej, *The Anti-Absurd, or phrenotypic English Alphabet and Orthography for the English Language invented by Major Beniowski, the author of the system of artificial memory designated Phrenotypics, entered at Stationers' Hall, published by the author, 8 Bow Street, two doors from Covent Garden theatre, printed by T. Hatton, Phrenotypic Printing Office, 14 Hart Street, Covent Garden, London, 1844.*

Beniowski, Bartłomiej, *The anti-absurd, or phrenotypic English Pronouncing and Orthographical Dictionary, by Major Beniowski, published by the author, London, 1845.*

Beniowski, Maurycy, *The Memoirs and Travels of Mauritius August Count de Benyowsky, Magnate of the Kingdom of Hungary and Poland. One of the Chiefs of the Confederation of Poland. ... Translation from the Original Manuscript, William Nicholson, London-Dublin, 1790.*

Benis, Adam George, *Une mission militaire polonaise en Egypte en 1833, Société Royale de Géographie d'Egypte, Publications spéciales, vols. 1 & 2, Caire, 1938.*

Bennett, Jennifer, "The London Democratic Association 1837-1841: a Study in London Radicalism" [in] ed. James Epstein and Dorothy Thompson, *The Chartist Experience, Studies in Working Class Radicalism and Culture, 1830-1860, Macmillan, London and Basingstoke, 1982.*
https://doi.org/10.1007/978-1-349-16921-4_4

Bentley, David, *English Criminal Justice in the 19th century, The Hambledon Press, London and Rio Grande, 1998.*

Berg, N.W., *Pamiętniki o polskich spiskach i powstaniach 1831-1862, z wydania "Russkiego Archiwum" przełożył z rosyjskiego W. Ralex, G. Gebethner i Spółki, Kraków, 1894.*

Bezucha, Robert, *The Lyon Uprising of 1834. Social and political conflict in the early July monarchy, Harvard University Press, Cambridge Mass., 1974.* <https://doi.org/10.4159/harvard.9780674734425>

Białasiewicz, W., "Wywiad polski w okresie powstania listopadowego 1830-1831," [in] *Studia i Materiały do Historii Wojskowości, 1967, vol. XIII, part 1, pp. 151-204.*

Bielecki, Robert, *Słownik Biograficzny Oficerów Powstania Listopadowego, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Archiwum Główne Akt Dawnych, vol. I (A-D), Wydawnictwo Trio, Warszawa 1995; vol. II (E-K), Neriton, Warszawa, 1996; vol. III (L-R), Neriton, Warszawa, 1998.*

Bieliński, Józef, *Stan nauk lekarskich za czasów akademii medyko-chirurgicznej wileńskiej bibliograficznie przedstawiony. Przyczynek do dziejów medycyny w Polsce, Towarzystwo Lekarskie Warszawskie, Warszawa, 1888.*

Bieliński, Józef, *Doktorowie Medycyny promowani w Wilnie, offprint from Pamiętnik Lekarski 1886, printed by K. Kowalewski, Warszawa, 1886.*

Bieliński, Józef, *Szubrawcy w Wilnie (1817-1822). Zarys historyczny, Korwin, Wilno 1910.*

Bieniarzówna Janina, *Z dziejów liberalnego i konspiracyjnego Krakowa (1833-1848), Biblioteka Krakowska no. 106, Kraków, 1948.*

[Binder, Wilhelm] *Diplomatische geschichte der polnischen emigration von ***r, Verlag der J.F. Cast'schen Buchhandlung, Stuttgart, 1842.*

Biographie des Hommes du Jour, vol. 2, Germain Sarrut, Edme Théodore Bourg (dit Saint-Edme), H. Krabe, Paris, 1836.

- Black, Frank Gees, Renee Métivier Black, "Introduction" [in] *The Harney Papers*, International Institute of Social History, Amsterdam, Van Gorcum & Comp. N.V., Assen, 1969.
- Blanchard, E.L., ed. *Clement Scott and Cecil Howard, The life and reminiscences of E.L. Blanchard with notes from the Diary of Wm. Blanchard*, vols. 1 & 2, Hutchinson & Co., London, 1891.
- Bloom, Clive, *Violent London: 2000 Years of Riots, Rebels and Revolts*, Palgrave Macmillan, London, 2010. <https://doi.org/10.1057/9780230289475>
- Błędowska, Henrieta z Działyńskich, ed. *Ksenia Kostenicz, Zofia Makowiecka, Pamiątka z przeszłości. Wspomnienia z lat 1794-1832*, PIW, Warszawa, 1960.
- Bobrowski, Tadeusz, ed. *Stefan Kieniewicz, Pamiętnik mojego życia*, vol. I, "O sprawach i ludziach mojego czasu," PIW, Warszawa, 1979.
- Böiger, Liam, *The military in Kilkenny 1800-1870*, Ph.D. thesis, Department of History, National University of Ireland, Maynooth, October 2005, eprints.maynoothuniversity.ie.
- Booth, Arthur John, *Saint-Simon and Saint-Simonism. A Chapter in the History of Socialism in France*, Longmans, Green, Reader, and Dyer, London, 1871.
- Borejsza, Jerzy W., *Emigracja Polska po Powstaniu Styczniowym*, PWN, Warszawa, 1966.
- Borejsza, Jerzy W., *Patriota bez paszportu*, Neriton, Warszawa, 2008.
- Borrow, George, ed. *T.H. Darlow, Letters of George Borrow to the British and Foreign Bible Society, published by Direction of the Committee*, Hodder and Stoughton, London, New York, Toronto, 1911.
- Bortnowski, Władysław, "Noc Listopadowa," [in] ed. *Władysław Zajewski, Powstanie Listopadowe 1830-1831. Dzieje wewnętrzne. Militaria. Europa wobec powstania*, PWN, Warszawa, 1980.
- Bottomley, Sean, *The British Patent System during the Industrial Revolution 1700-1852. From Privilege to Property*, CUP, Cambridge, 2014. <https://doi.org/10.1017/CBO9781107415508>
- Boudignon, Thierry, *Dans L'auberge rouge: le dossier*, CNRS Editions, Paris, 2007.
- Bourdin, Philippe, *Des Lieux, des Mots, les Révolutionnaires: le Puy-de-Dôme entre 1789 et 1799*, l'Institut d'études du Massif Central, Presse Univ. Blaise Pascal, Clermont Ferrand, 1995.
- Braille, Louis, *Procédé pour écrire les paroles, la musique et le plain-chant au moyen de points, à l'usage des aveugles et disposés pour eux*, par Louis Braille, répétiteur à l'institution Royale des Jeunes Aveugles, Institution royale des jeunes aveugles, Paris, 1829, revised 1837.
- Braille, Louis, *Nouveau procédé pour représenter par des points la forme même des lettres, les cartes de géographie, les figures de géométrie, les caractères de musique, etc.*, à l'usage des aveugles, Institution royale des jeunes aveugles, Paris, 1839.
- ed. *Bratkowski, S., Zbiór pamiętników i pism urzędowych dotyczących Emigracji Polskiej*, Parts 1-2, Poitiers, 1834.
- Bratton, Jacky, *The Making of the West End Stage. Marriage, Management and the Mapping of Gender in London 1830-1870*, CUP, Cambridge, 2011. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139031967>
- Brock, Peter, *Z dziejów Wielkiej Emigracji w Anglii*, Książka i Wiedza, Warszawa, 1958.

Brock, Peter, "Polish Democrats and English Radicals, 1832-1862. A Chapter in the History of Anglo-Polish Relations," [in] *Journal of Modern History*, vol. 25, no. 2, June 1953.

<https://doi.org/10.1086/237597>

Brock, Peter, *Geneza Ludu Polskiego w Anglii. Materiały źródłowe*, Skład Główny B. Świdorski, Londyn, 1962.

Brock, Peter, *Polish Revolutionary Populism: a Study in Agrarian Socialist Thought from the 1830s to the 1850s*, University of Toronto Press, Toronto, 1977.

Brock, Peter, "Polish Socialists in Early Victorian England," [in] *The Polish Review*, Polish Institute of Arts and Sciences in America, vol. VI, no. 1-2, 1961.

Brooke, James Williamson, *The Democrats of Marylebone*, William Jones Cleaver, London, 1839.

Brzozowski, Marie [Marian], *La guerre en Pologne en 1831*, F. A. Brockhaus, Leipzig, 1833.

Bulewski, Dominik, *Moje myśli w więzieniu od dnia 17 Maja 1834 roku, we Lwowie*, published by the author, printed by Maulde i Renou, Paryż, 1844.

Burton, Nathaniel, *Narrative of a voyage from Liverpool to Alexandria: touching at the Island of Malta and from thence to Beirout in Syria, with a journey to Jerusalem ... in the years 1836-1837 by the Reverend Nathaniel Burton LL.D. late Assistant Chaplain to the Garrison at Dublin and to the Royal Artillery*, John Yates, Dublin, 1838.

Bystroń, Jan St., *Polacy w Ziemi Świętej, Syrii i Egipcie 1147-1914*, Księgarnia Geograficzna "Orbis," Kraków, 1930.

Cadalvène, Edmond de, J. de Breuvery, *L'Egypte et la Nubie: avec cartes et planches*, vol. 1, Arthus Bertrand, Paris, 1841.

Callier, E., *Bitwy i potyczki stoczone przez Wojsko Polskie w roku 1831*, Karol Kozłowski, Poznań, 1887.

Całoroczne trudy Komitetu Narodowego Polskiego na dniu 8 grudnia 1831 r. we Francji zawiązanego, printed by A. Pinard, Paryż, 1831-1833.

Carron, Jean-Claude, "La Société des Amis du Peuple" [in] *Romantisme*, 1980, no. 18-28.

<https://doi.org/10.3406/roman.1980.5349>

Carstens, Patrick Richard, *Encyclopaedia of Egypt during the Reign of the Mehemet Ali Dynasty 1798-1952*, Friesen Press, Victoria BC, 2014.

Catalogue des brevets d'invention pris du 1er janvier au 31 décembre 1856 dressé par ordre du Ministre de l'Agriculture, du Commerce et des Travaux Publics, Imprimerie et Librairie de Mme. Ve. Bouchard-Huzard, Paris, 1857.

Ceadel, Martin, *Semi-detached Idealists: The British Peace Movement and International Relations, 1854-1945*, OUP, Oxford, 2000. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199241170.001.0001>

Chambre des Pairs, Affaire de la Tribune et du Réformateur. Procès-Verbal des séances relatives au jugement de cette affaire, [no publisher, no place of publication], 1835.

Chamski, Tadeusz Józef, ed. Robert Bielecki, *Opis krótki lat upłynionych*, PIW, Warszawa, 1989.

Chase, Malcolm, *Chartism. A New History*, Manchester University Press, Manchester, New York, 2007.

Chodźko, Leonard, "Thomas Zan," [in] Straszewicz, J., *Les polonais et les polonaises de la révolution du 29 nov. 1830*, Paris, 1832.

Chodźko, Leonard, *Notice biographique sur Joachim Lelewel*, printed by E. Duverger, Paris, 1834.

Choynecki, Fabian Sebastian (under pseudonym: S. Lubiewa), *Wspomnienia o emigracji polskiej w Anglii po upadku powstania z r. 1830 i 1831-go*, L. Rzepecki, Poznań, 1890.

Chopin, Fryderyk, *Listy Chopina*, Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Internetowe Centrum Informacji Chopinowskiej: www.pl.chopin.nifc.pl/chopin/letters

Ciołkoszowie, Lidia i Adam, *Zarys dziejów socjalizmu polskiego*, vol. 1, Gryf Publications Ltd., Londyn, 1966; vol. 2, Gryf Publications Ltd., Londyn, 1972.

Claxton, Timothy, *Hints to Mechanics, on self-education and mutual instruction*, Taylor & Walton, London, 1839.

Clogg, Richard, *A Concise History of Greece*, CUP, Cambridge, 1992.

Cobden Richard, ed. Anthony Howe, Simon Morgan, *The Letters of Richard Cobden*, vol. 3, 1854-1859, OUP, Oxford, 2012. <https://doi.org/10.1093/actrade/9780199211975.book.1>

Collet, Collet Dobson, *History of the Taxes on Knowledge: Their Origin and Repeal*, Introduction: George Jacob Holyoake, vols. 1-2, T. Fisher Unwin, London, 1899.

Corbel-Lagneau, Simon Julien, *Traité complet des bains ou nouveau guide des baigneurs par M. Corbel-Lagneau*, Labé, Libraire de la Faculté de Médecine, Paris, 1845.

Cour des Pairs, *Affaire du mois d'avril 1834, Procès-Verbal des Séances relatives au jugement de cette affaire*, Tome I comprenant les séances secrètes, l'imprimerie de Crapelet, Paris, 1835.

Cour des Pairs, *Affaire du mois d'avril 1834, Rapport fait à la cour par M. Girod (de l'Ain): Réquisitoire de M. le procureur général présenté à la cour le 8 décembre 1834*, Imprimerie Royale, Paris, 1835.

Cour de Pairs, *Affaire du mois d'avril 1834, Procédure. Dépôts et témoins. Tom Premier comprenant Les Faits de Lyon*, Imprimerie Royale, Paris, 1835.

Cour des Pairs, *Affaire du mois d'avril 1834, Procès-Verbaux d'arrestations et autres*, Imprimerie Royale, Paris, 1835.

Cour des Pairs, *Affaire du mois d'avril 1834, Procédure. Interrogatoires des Accusés*, Imprimerie Royale, Paris, 1835.

Cour des Pairs, *Procès des prévenus d'avril suivi de celui des défenseurs. Catégorie de Lyon, A Lyon chez tous les libraires*, Lyon, 1835.

Cour des Pairs, *Affaire d'avril 1834, Audiences, Dépôt Centrale de la Librairie*, Paris, 1835.

Cour des Pairs, *Attentat du 28 juillet 1835, Interrogatoires des accusés*, Imprimerie Royal, Paris, 1835.

Cour des Pairs, *Attentat du 25 juin 1836. Rapport fait à la cour par M. le Comte de Bastard. Arrêt du samedi 2 juillet 1836. Acte d'Accusation. Réquisitoire et Réplique de M. Martin (du Nord) procureur*

général. Procès-verbal des séances qui ont eu lieu pour le jugement de cette affaire, Imprimerie Royale, Paris, 1836.

Cour des Pairs Attentat du 13 septembre 1841, Interrogatoires des inculpés, Imprimerie Royale, Paris, 1841.

Cordouan, F., Histoire de la commune de Lorgues, Aubry, Paris, 1864.

Crossick, Geoffrey, An Artisan Elite in Victorian Society. Kentish London 1840-1880, Croom Helm, London, 1978.

[Cuisin, J.-P.-R.] Paris Galant. La vie de Garçon dans les Hôtels Garnis ou l'Amour à la Minute. Scènes de la vie joyeuse entre étudiants, grisettes, rapins, courtisanes et truqueuses, par un Bartłomiej Beniowski, 1800-1867 554 bohème curieux logé à l'oeil au grenier [first published: 1823], Hachette Livre, Paris et Bruxelles, 2014.

Curzon, Robert, Visits to Monasteries in the Levant, [first published: John Murray, 1849] Cosimo, New York, 2007.

Cygler, Bogusław, Działalność polityczno-społeczna Joachima Lelewela na emigracji 1831-1861, Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Gdańsk, 1969.

Cygler, Bogusław, Pułkownik Ludwik Oborski, szermierz wolności (1789-1873), Wydawnictwo Morskie, Gdańsk, 1976.

ed. Czubek, Jan, Archiwum Filomatów, Part 1: Korespondencja 1815-1823, vols. 1-5, Akademia Umiejętności i Towarzystwo dla Popierania Wydawnictw Akademii, Kraków, 1913.

Czynski, Jean [= Czyński, Jan], Israel en Pologne, Lettres adressées aux Archives Israélites, Numéros de Juillet, Août, Septembre, Octobre et Novembre 1861, Bureaux des Archives Israelites, Paris, 1861.

Czynski, Jean [= Czyński, Jan], Question des Juifs polonais, envisagée comme question européenne, Chez Guillaumin, Libraire-Editeur, rue Neuve Vivienne, Paris, Novembre 1833.

Czyński, Jan, "Odpowiedź Panu Lublinerowi," [in] Przegląd Rzeczy Polskich, 27.I.1862.

Czyński, Jan, Wybór króla w Polsce ... w roku 1659 [translation of Gottfried Leibniz,

Specimen demonstrationum politicarum pro rege Polonorum eligendo], Cendrowicz, Paryż, 1843.

Dames, Nicholas, Nostalgia, Forgetting and British Fiction 1810-1870, OUP, Oxford, 2001.

Davenport, Allen, ed. Malcolm Chase, The Life and Literary Pursuits of Allen Davenport: With a further selection of the author's work, Scolar Press, Aldershot, 1994.

David, Marcel, Le Printemps de la Fraternité. Genèse et vicissitudes 1830-1851, Aubier, Collection Historique, Paris, 1992.

Deflandre, M.-A., Répertoire du Commerce de Paris, ou Almanach des Commerçans, Banquiers, Négocians, Manufacturiers, Fabricans et artistes de la Capitale, published by the author, Paris, 1829.

Dembiński, Henryk, Jenerała Henryka Dembińskiego pamiętniki o powstaniu w Polsce r. 1830-31, vols. 1-2, A. Nowołecki, Kraków, 1875.

Devyr, T. A., The Odd Book of the 19th century, or "Chivalry" in Modern Days. A Personal Record of Reform, published by the author, New York, 1882.

Dickens, Charles, ed. Graham Storey, Katherine Tillotson and Nina Burgis, *The Pilgrim Edition of the Letters of Charles Dickens*, vol. 6, 1850-1852, Clarendon Press, Oxford, 1988.

<https://doi.org/10.1093/oseo/instance.00112490>

Dickens, Charles, ed. Jenny Hartley, *The Selected letters of Charles Dickens*, OUP, Oxford, 2012.

[The] *Dictionary of National Biography ... From the earliest times to 1900*, ed. Stephen, Sir Leslie, Sir Sidney Lee, OUP, London, 1917...; also: *The Dictionary of National Biography. The Concise Dictionary. Part I. From the beginning to 1900, being an Epitome of the Main Work and its Supplement*, OUP, Oxford, 1985, Part II, 1901-1970, OUP, Oxford, 1982.

Digby Seymour, William, *William Digby Seymour; the Middle Temple Benchers; and the Northern Circuit Committee*, printed by W. H. Cox, London, 1862.

Dinwiddy, J.R., *Radicalism and Reform in Britain 1780-1850*, Hambledon Press, London and Rio Grande, 1992.

Disraeli, Benjamin, ed. Melvin George Wiebe, co-ed. Mary S. Millar, co-ed. Ann P. Robson, *Letters*, vol. 7, 1857-1859, University of Toronto Press, Toronto, Buffalo, London, 2004.

Dizionario Biografico degli Italiani, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, vols. 1-90, Roma, 1960-2017.

Djakow, Wladimir, and Aleksiej Nagajew, *Partyzantka Zaliwskiego i jej pogłosy (1832-1835)*, PWN, Warszawa, 1979.

Documents of the First International. The General Council of the First International, 1864-1866. The London Conference 1865. Minutes, Foreign Languages Publishing House, Moscow, 1964:

www.marxists.org/history/international/iwma/documents/minutes

Domeyko, Ignacy, *Filareci i filomaci. List Ignacego Domejki, Jan Kanty Żupański*, Poznań, 1872 (offprint from: *Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu na rok 1870*).

Domeyko, Ignacy, ed. Józef Tretiak, *Pamiętniki Ignacego Domejki (1831-1838)*, Akademia Umiejętności, Kraków, 1908.

Dorling, William, Henry Vincent. *A Biographical Sketch*, James Clarke & Co., London, 1879.

Drewnicki, Leon, *Za moich czasów*, Instytut Wydawniczy "Pax", Warszawa, 1971.

Du Casse, Baron, *Souvenirs de Saint-Cyr et de l'Ecole d'état Major*, E. Dentu, Libraire de la Société des Gens de Lettres, Paris, 1886.

Duncombe, Thomas Slingsby, ed. Thomas H. Duncombe, *The Life and Correspondence of Thomas Slingsby Duncombe, Late M.P. for Finsbury*, vols. 1 & 2, Hurst and Blackett, London, 1868.

Dunn, John P. "Missions or Mercenaries? European Advisors in Mehmed Ali's Egypt, 1815-1848," [in] ed. Donald J. Stoker, *Military Advising & Assistance: From Mercenaries to Privatization, 1815-2007*, New York, 2008.

Dutkiewicz, Józef, "Wiosna Ludów we Francji," [in] ed. Natalia Gąsiorowska, *W stulecie Wiosny Ludów 1848-1948*, vol. II, ed. Józef Dutkiewicz et al., *Wiosna Ludów w Europie*, PIW, Warszawa, 1949.

Dutton, H. I., *The patent system and inventive activity during the industrial revolution*, Manchester University Press, Manchester, 1984.

Edel, Philippe, "Les origines alsaciennes de la médecine vétérinaire en Pologne-Lituanie" [in] *Annales*, vol. 16, Académie Polonaise des Sciences, Centre Scientifique à Paris, Varsovie-Paris, 2014.

Eisenbach, Artur, *Emancypacja Żydów na ziemiach polskich 1785-1870*, PIW, Warszawa, 1988.

Ellis, Alexander John, *A Plea for Phonotypy and Phonography; or, speech-printing and speechwriting*, published by Isaac Pitman at the Phonographic Institution, 5 Nelson Place, London & Bath, 1845.

Epstein, James, *The Lion of Freedom: Feargus O'Connor and the Chartist Movement, 1832-1842*, Croom Helm, London and Canberra, 1982.

Fahmy, Khaled, "The era of Muhammad 'Ali Pasha, 1805-1848" [in] ed. M.W. Daly, *Cambridge History of Egypt*, vol. 2, *Modern Egypt from 1517 to the end of the twentieth century*, CUP, Cambridge, 1998.
<https://doi.org/10.1017/CHOL9780521472111.007>

Falkowski, Juliusz, *Wspomnienia z roku 1848 i 1849*, J.K. Żupański, Poznań, 1879, reprint KAW, Kraków, 1987.

Faurot, Annick, *Clermont-Ferrand d'antan*, CH Editions, Paris, 2010.

Feldman, Józef, *Sprawa polska w roku 1848*, Polska Akademia Umiejętności, Kraków, 1933.

Feuerstein, Pierre, *Un journal des journaux: histoire, grandeur et servitude d'un journal de province*, Editions Créer, Nonette, 1997.

Figes, Orlando, *The Crimean War: A History*, Metropolitan Books, New York, 2010.

Finn, Margot C., *Class and Nation in English Radical Politics 1848-1874*, CUP, Cambridge, 1993.

Fitzmaurice, William Edward, *A Cruise to Egypt, Palestine and Greece during five months' leave of absence by the Hon. E.E. Fitzmaurice 2nd Life Guards*, printed by John Hill, London, 1834.

Foot, Michael, and Isaac Krammick, *Thomas Paine Reader*, Penguin Books, Harmondsworth, 1987.

Foster, Joseph, *Men at the Bar*, Hazel, Watson and Viney Ltd., London, 1885.

Forster, Karol, *Quinze ans à Paris (1832-1848). Paris et les Parisiens par Charles de Forster*, vol. I, Firmin Didot Frères, Paris, 1848.

Frank, Joseph, *Traité de Pathologie Interne*, tr. from Latin, vol. 2, Société Encyclographique, Bruxelles, 1842.

Frank, Józef [= Frank, Joseph], ed. and transl. from French, Władysław Zahorski, *Pamiętniki prof. Józefa Franka, profesora Uniwersytetu Wileńskiego, Biblioteka Pamiętników*, no. 1, vol. I, Wilno, 1913.

Fraser, W. Hamish, *Dr John Taylor, Chartist: Ayrshire Revolutionary*, Ayrshire Archaeological and Natural History Society, Ayrshire Monographs 33, Ayr, 2006.

Fraser, W. Hamish, *Chartism in Scotland*, Merlin Press, Pontypool, 2010.

Frejlich, Józef, "Towarzystwo Przyjaciół Postępu w Paryżu, r. 1832", [in] *Kwartalnik Historyczny*, Rocznik XXIV, Lwów, 1910.

Frost, Thomas, *The Secret Societies of the European Revolution, 1776-1876*, vols. 1 & 2, Tinsley Brothers, London, 1876.

- Gadon, Lubomir, *Emigracja Polska. Pierwsze lata po upadku powstania listopadowego*, vols. 1-3, Spółka Wydawnicza Polska, Kraków, 1901-1902.
- Galtier, Gérard, "La société secrète égyptienne de B. Drovetti", [in] *Cahiers de la Méditerranée*, 72, 2006, pp. 285-305.
- Gałkowski, Adam, *Polski Patriotą - obywatel Europy. Rzecz o Janie Czyńskim (1801-1867)*, Neriton, Warszawa, 2004.
- [Gaszyński, Konstanty], *Notatki oficera polskiego o obchodzeniu się rządu pruskiego z korpusem wojska polskiego (weszłego z Litwy do Prus pod dowództwem jenerała Giełguda) w czasie 53 dni trwającej kwarantanny*, printed by A. Pinard, Paryż, 1833.
- Gaultier-Kuhran, Caroline, *Méhémet Ali et la France - Histoire singulière du Napoléon de l'Orient*, Maisonneuve et Larose, Paris, 2005.
- Gammage, R. G., *History of the Chartist Movement, 1837-1854*, Browne & Browne, Newcastle-on-Tyne, Truslove and Hanson, London, 1894.
- Garibaldi, Giuseppe, ed. Alexandre Dumas, transl. William Robson, *An Autobiography*, Routledge, Warne & Routledge, London, 1861.
- Gasztowtt, S. T., *Turcyą a Polska*, printed by A. Reiff, Paryż, 1913.
- Gawroński, Franciszek Salezy, ed. Jan Czubek, *Pamiętnik r. 1830/31 i Kronika pamiętnikowa (1787-1831) pułkownika Franciszka Salezego Gawrońskiego*, Akademia Umiejętności i Towarzystwo Popierania Wydawnictw Akademii Umiejętności, Kraków, 1916.
- Gembarzewski, Bronisław, *Wojsko polskie. Księstwo Warszawskie, 1807-1814*, Gebethner i Wolff, Warszawa-Kraków, 1905.
- Gembarzewski, Bronisław, *Wojsko polskie. Królestwo Polskie, 1815-1830*, Konstanty Trepte, Warszawa, 1903.
- Gembarzewski, Bronisław, *Rodowody pułków polskich i oddziałów równorzędnych od r. 1717 do r. 1831*, Towarzystwo Wiedzy Wojskowej, Warszawa, 1925.
- ed. Gerber, Rafał, *Albert Potocki (Julian Aleksander Bałaszewicz). Raporty szpiega*, PIW, Warszawa, 1973.
- Géramb, Marie-Joseph de, *Pèlerinage à Jerusalem et au Mont-Sinai en 1831, 1832 et 1833 par le Révérend Père Marie-Joseph de Géramb, religieux de la Crape, édition augmentée d'une relation du pèlerinage de Jaffa à Jerusalem, fait par Madame de Lamartine en 1833, et d'une notice topographique, par le Révérend Père Parvilliers etc.*, J. Casterman aîné, Tournay, 1837.
- Giedroyć, Franciszek, *Służba zdrowia w dawnym Wojsku Polskim*, Ministerstwo Spraw Wojskowych, Departament Sanitarny, Warszawa, 1927.
- Gildea, Robert, *Children of the Revolution: the French 1799-1914*, Harvard University Press, Cambridge Mass., 2008.
- Gilmore, Jeanne, tr. Jean-Baptiste Duroselle, *La République clandestine, 1818-1848*, Aubier Histoires, Paris, 1997.
- Gisquet, Henri Joseph, *Mémoires de M. Gisquet, ancien préfet de police écrits par lui-même*, vols. 1 & 2, Marchant, Paris, 1840.

- Gleason, John Howes, *The Genesis of Russophobia in Great Britain*, Harvard University Press, Cambridge Mass., Geoffrey Cumberlege/OUP, London, 1950.
- Głębocki, Henryk, "Diabeł Asmodeusz" w niebieskich binoklach i kraj przyszłości. Hr. Adam Gurowski i Rosja, Arcana, Kraków, 2012.
- Gnat-Wieteska, Zbigniew, "Wawer - Dębe Wielkie. Plany ofensywy polskiej," [in] *Rocznik Mińsko-Mazowiecki*, fasc. 17, 2009.
- Goczałkowski, Stanisław Wojciech Nepomucen, *Wspomnienia lat ubiegłych*, vols. 1 & 2, Kraków, 1862.
- Goddeeris, Idesbald, and Hanne Ranson, "Polskie zakupy broni w Liège podczas Powstania Styczniowego," *Teka Komisji Historycznej - PAN, Oddział w Lublinie*, Lublin, 2013.
- Goldschmidt, Arthur, *Biographical Dictionary of Modern Egypt*, Lynne Rienner Publishers, Boulder Colorado, 2000.
- Golejewski, Henryk, ed. Irena Homota, Bolesław Łopuszański, Janina Skowrońska, *Pamiętnik*, Wydawnictwo Literackie, Kraków, 1971.
- Goodway, David, *London Chartism 1838-1848*, CUP, Cambridge, 2002.
- Gołyński, Aleksander, *Pamiętnik podolskiego powstania 1830-1831 roku*, Instytut Wydawniczy "Pax," Warszawa, 1979.
- Grabski, Andrzej Feliks, Joachim Lelewel i demokracja niemiecka, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 1967.
- Grajewski, Henryk, *Aleksander Napoleon Dybowski i jego projekt konstytucji dla Polski z 1848 roku*, Łódzki Towarzystwo Naukowe, wydział II, no. 28, Ossolineum, Łódź, 1959.
- Grajewski, Henryk, *Komitet Emigracji Polskiej z 1848 roku (nieznana karta z dziejów Wielkiej Emigracji)*, Ossolineum, Łódź, 1960.
- Gregory, James, *The Poetry and the Politics, Radical Reform in Victorian England*, I.B. Tauris, London, New York, 2014.
- Gregory, James, *Of Victorians and Vegetarians. The Vegetarian Movement in 19th-century Britain*, I.B. Tauris, London-New York, 2007. <https://doi.org/10.5040/9780755696147>
- Gruszecki, Andrzej, "Cytadela Warszawska," [in] *Ochrona Zabytków*, 12/3-4 (46-47), 1959.
- Guest, Montague, and William B. Boulton, *The Royal Yacht Squadron. Memorials of its members, with an enquiry into the history of yachting and its development in the Solent; and a complete list of members*, John Murray, London, 1902.
- Gurowski, Adam, *List obywatela Adama Gurowskiego do Generała Bema*, printed by Pinard, Paryż, 1832.
- ed. Halicz, Emanuel, *Demokracja polska w Powstaniu Styczniowym. Wybór źródeł*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wydawnictwo PAN, Wrocław, 1961.
- Hand-book for Northern Europe; including Denmark, Norway, Sweden, Finland, and Russia, Part II, "Finland and Russia,"* John Murray, London, 1849.

Hand-Book for Travellers in France: being a Guide to Normandy, Brittany, the River Loire, Seine, Rhône and Garonne, the French Alps, Dauphiné, Provence, and the Pyrenees..., Third Edition Revised, John Murray, London; A & W Galignani & Co., Stassin & Xavier, Paris; Longman, Leipzig, 1848.

Hansard House of Commons Debates, hansard.millbanksystems.com/commons [Hansard 1803-2005]

Harison, Casey, *The stonemasons of Creuse in Nineteenth-century Paris*, Associated University Presses, Cranbury NJ, 2008.

Harney, G. Julian, ed. Frank Gees Black, Renee Métivier Black, *The Harney Papers*, International Institute of Social History, Amsterdam, Van Gorcum & Comp. N.V., Assen, 1969.

Harris, Emma, "Health and fraternity: the Schell Viettinghoffs in mid-19th century London," [in] ed. Grażyna Bystydzieńska, Emma Harris, *From Queen Anne to Queen Victoria, Readings Bartłomiej Beniowski, 1800-1867* 558 in *18th and 19th century British Literature and Culture*, vol. 3, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 2012.

Harris, Emma, "English Anti-Catholicism and the Polish Exiles in Britain, 1834-1856: the Role of Emigré Polish Priests" [in] ed. Grażyna Bystydzieńska, Emma Harris, *From Queen Anne to Queen Victoria. Readings in 18th and 19th century British Literature and Culture*, vol. 5, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 2016.

Emma Harris, "Ignacy Jackowski and Daniel Quilp. Inter-cultural Communication in mid-19th century London" [in] ed. Grażyna Bystydzieńska, Emma Harris, *From Queen Anne to Queen Victoria. Readings in 18th and 19th century British Literature and Culture*, vol. 4, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 2014.

Harrison, J.F.C., *Robert Owen and the Owenites in Britain and America. The Quest for the New Moral World*, Routledge and Kegan Paul, Abingdon, 1969; Routledge Revivals, 2010.

<https://doi.org/10.4324/9780203092354>

Harsin, Jill, *Barricades: the war of the streets in revolutionary Paris, 1830-1848*, Palgrave, New York, 2002. <https://doi.org/10.1057/9781403970053>

Hart, H.G., *Hart's Annual Army List, Militia List, and Imperial Yeomanry List: The New Annual Army List corrected to 7 February 1840*, J. Murray, London, 1840.

Hart, H.G., *The New Army List for January 1842*, John Murray, London, 1842.

Hart, H.G., *The New Army List for January 1843*, John Murray, London, 1843.

Hass, Ludwik, *Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej w XVIII i XIX wieku*, Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź, 1982.

Hass, Ludwik, "Materiały do Dziejów Wolnomularstwa Wielkiej Emigracji, Część II. Nieznany artykuł Jana Czyńskiego z 1848 r. we francuskim czasopiśmie wolnomularskim," [in] *Przegląd Historyczny*, 1973, no. 64, fasc. 3, pp. 549-566.

Henniker, Frederick, *Notes, during a visit to Egypt, Nubia, the Oasis, Mount Sinai and Jerusalem by Sir Frederick Henniker, Bart.*, John Murray, London, 1823.

Henri, Pierre, *La vie et l'oeuvre de Louis Braille: Inventeur de l'alphabet des aveugles (1809-1852)*, Presses universitaires de France, Paris, 1952.

ed. Herbermann, Charles, *The Catholic Encyclopedia. An International Work of Reference*, Robert Appleton Company, New York, 1913.

Hercen, Alexandre [= Herzen, Alexander], *Passé et méditations*, vol. 4, Editions L'Age d'Homme, Lausanne, 1981.

Herzen, Alexander, ed. Dwight Macdonald, transl. Constance Garnett, *My Past and Thoughts. The Memoirs of Alexander Herzen*, University of California Press, Berkeley and Los Angeles and London, 1982.

Hewett, Martin, *The Dawn of the Cheap Press in Victorian Britain: The End of the "Taxes on Knowledge" 1849-1869*, Bloomsbury, London, New Delhi, New York, Sydney, 2013.

Hodde, Lucien de la, *Histoire des sociétés secrètes et du parti républicain de 1830 à 1848. Louis-Philippe et la révolution de fevrier. Portraits, scènes de conspirations, faits inconnus*, Julien, Lanier et Cie, Paris, 1850.

Hoe, Robert, *A short history of the printing press and of the improvements in printing machinery from Gutenberg up to the present day*, Robert Hoe, New York, 1902.

Hoffman, K.A. [= Karol Boromeusz Aleksander Hoffman], *Vademecum Polskie, Zbiór wiadomości przydatnych Polakom*, printed by Maulde i Renou, Paryż, 1839.

Hogg, Edward, *Visit to Alexandria, Damascus and Jerusalem, during the successful campaign of Ibrahim Pasha by Edward Hogg M.D.*, vol. 1, Saunders and Otley, London, 1835.

Hollaenderski, Leon, *Les Israélites de Pologne*, Dagetau et Cie, Paris, 1846.

Holthaus, Peter Diedrich, tr. William Howitt, *Wanderings of a journeyman tailor through Europe and the East during the years 1824 to 1840 by P.D. Holthaus, journeyman tailor, from Werdhohl in Westphalia*, Longman, Brown, Green and Longmans, London, 1844.

Holthoorn, F. L. van, Marcel van der Linden, *Internationalism in the Labour Movement 1830-1940*, vols. 1 & 2, E. J. Brill, Leiden, 1988.

Houdecek, François, "Le gouvernement de Louis XVIII et le retour des prisonniers de guerre français en Russie 1814-1816," [in] *Napoleonica. La Revue*, vol. 3, no. 21, 2014.

<https://doi.org/10.3917/napo.153.0045>

Hovell, Mark, *The Chartist movement*, University of Manchester, Historical Series no. XXXI, Manchester at the University Press, Longman's Green & Co., London, New York, Bombay, 1918.

Howarth, T.E.B., *Citizen King. The Life of Louis-Philippe, King of the French*, Eyre and Spottiswoode, London, 1962.

Hughes, J.R.T., *Fluctuations in Trade, Industry and Finance*, Clarendon Press, Oxford, 1960.

Hutton, Patrick H., "The Art of Memory Reconcived: From Rhetoric to Psychoanalysis," [in] *Journal of the History of Ideas*, vol. 48, no. 3 (Jul.- Sep., 1987), pp. 371-392. <https://doi.org/10.2307/2709758>

Ihnatowicz, Irenius, "Wilno", [in] ed. Antoni Mączak, *Encyklopedia Historii Gospodarczej Polski do 1945 roku*, Wiedza Powszechna, Warszawa, 1981.

Interpelacya posła pleszewskiego Dra Niegolewskiego na posiedzeniu izby poselskiej sejmu pruskiego z dnia 12 Maja r. 1860 wedle sprawozdań stenograficznych, Ludwik Merzbach, Poznań, 1860.

Inwood, Stephen, *A History of London*, Macmillan, London, 1998.

Jabłonowski, Ludwik Grzymała, "Złote czasy i wywczasy, Pamiętnik szlachcica z pierwszej połowy XIX stulecia," [in] ed. Stanisław Wasylewski, *Gawędy o dawnym obyczaju. Wybór ciekawych pamiętników XVIII i XIX wieku*, vol. II, Wydawnictwo Polskie, Lwów, 1920.

Jabłonowski, Stanisław Ks., *Wspomnienia o baterii pozycyjnej artylerii konnej Gwardii Królewsko-Polskiej*, Centralne Biuro Wydawnictw N.K.K., Kraków, 1916.

Jabłoński, Zbigniew, "Z listów emigracyjnych S.E. Koźmiana. Część Pierwsza. Listy z lat 1832-1840," [in] *Rocznik Biblioteki PAN w Krakowie*, 1963, pp. 171-224.

Jackowski, Ignacy, *Pisma polityczne Ignacego Jackowskiego, wyjęte z Dziennika (Trzeci Maj)*, published by the author, Londyn, 1853.

James, C. Vaughan, *Soviet Socialist Realism: Origins and Theory*, Macmillan Press, London and Basingstoke, 1973. <https://doi.org/10.1007/978-1-349-02076-8>

Janowski, Jan Nepomucen, *Notatki autobiograficzne 1803-1853*, Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Wrocław, 1950.

Jański, Bogdan, ed. Andrzej Jastrzębski, *Dziennik 1830-1839, Zgromadzenie Zmartwychwstania P. N. J. Chr.*, Rzym, 2003.

ed. Jarrassé, Dominique, *Les juifs de Clermont, une histoire fragmentée*, Presses Universitaires Blaise-Pascal, Clermont-Ferrand, 2000.

Jasnowski, Józef, "Jak nie udać się na emigracji, czyli system generała Bema i majora Beniowskiego," *Życie*, London, 1949, nos. 51-52, pp. 14 ff.

Jaźwiński, Antoni, *Explication de la Carte Chronographique pour l'Etude de l'Histoire Universelle depuis l'ère vulgaire, après la Méthode dite Polonaise, inventée par M.A. Jazwinski, Isidore Pesron, Editeur, Propriétaire de la Méthode dite Polonaise, Rue Pavée-Saint-André 13, Paris, 1834.*

Jaźwiński, Antoni, *Méthode mnémonique polonaise, inventée par M. A. Jazwinski. Explication de la carte chronographique pour l'étude de l'histoire universelle depuis l'ère vulgaire*, 3rd edition, I. Pesron, Paris, 1840.

Jaźwiński, Antoni, *Nowa metoda uczenia Chronologii, wynaleziona przez Antoniego Jaźwińskiego, Józef Zawadzki, Wilno, 1837.*

Jełowicki, Aleksander, *Listy do Ksaweryny*, Instytut Wydawniczy "Pax," Warszawa, 1964.

Jełowicki, Aleksander, *Moje wspomnienia*, Konstanty Żupański, Poznań, 1877.

Jones, David J. V., *The Last Rising. The Newport Insurrection of 1839*, Clarendon Press, Oxford, 1985.

Kaczkowski, Karol, ed. Tadeusz Oksza Orzechowski, *Wspomnienia z papierów pozostałych po ś.p. Karolu Kaczkowskim generał sztab-lekarzu wojsk polskich*, vols. 1 & 2, Księgarnia Gubrynowicza i Schmidta, Lwów, 1876.

Kalembka, Sławomir, *Wielka Emigracja 1831-1863*, Adam Marszałek, Warszawa, 2003.

Kardasis, Vasilis A., *Diaspora Merchants in the Black Sea: The Greeks in Southern Russia, 1775-1861*, Lexington Books, Lanham, Boulder, New York, Oxford, 2001.

- Karpińska, Małgorzata, "Nie ma Mikołaja!" Starania o kształt sejmu w powstaniu listopadowym, Neriton, Warszawa, 2007.
- Kelsiyev [Kelsiev], Vasily, "Emigrant Abicht (iz razkazov o begloi bratij)," [in] *Russkiy Vestnik*, vol. 79, Moscow, January 1869.
- Kicka, Natalia, ed. Józef Dutkiewicz, Tadeusz Szafranski, *Pamiętniki*, Instytut Wydawniczy "Pax," Warszawa, 1972.
- Kinglake, A.W., *Eothen: or traces of travel brought home from the East by A.W. Kinglake with an introduction by S.L. Bensusan and designs by Frank Brangwyn, A.R.A.*, Sampson Low, Marston & Co. Ltd., London, 1913.
- Kinross, Lord, *The Ottoman Centuries: The Rise and Fall of the Turkish Empire*, William Morrow and Company Inc., New York, 1977.
- Kleiner, Juliusz, [review of] ed. Jan Czubek, *Archiwum Filomatów, Part I, Korespondencya*, vols. I-V, 1913 [in] *Pamiętnik Literacki*, vol. 14, 1916, pp. 343-349.
- Knapowska, Wisława, "Lud Polski - Gromada Rewolucyjna Londyn," [in] *Kwartalnik Historyczny*, no. 2, 1955, pp. 63 ff.
- Kołodziejczyk, Ryszard, *Piotr Steinkeller 1799-1854*, PWN, Warszawa, 1963.
- Konarska, Barbara, *Polskie drogi emigracyjne. Emigranci polscy na studiach w Francji 1832-1848*, PWN, Warszawa, 1986.
- Konarski Szymon, ed. Bolesław Łopuszański, Anatol Smirnow, *Dziennik z lat 1831-1834*, Ossolineum, Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1973.
- Koszczyk, Wacław [pseudonym of: Walery Wacław Wołodźko], Zygmunt Sierakowski: naczelný wódz Żmudzi w r. 1863, Wydawnictwo Groszowe imienia Tadeusza Kościuszki, Kraków, n.d. [first published: Towarzystwo im. Stanisława Staszica, Lwów, 1891].
- Koźmiński, Stanisław, *Słownik lekarzów polskich obejmujący oprócz krótkich życiorysów lekarzy Polaków oraz cudzoziemców w Polsce osiadłych, dokładną bibliografią lekarską polską od czasów najdawniejszych aż do chwili obecnej*, published by the author, Warszawa, 1883.
- Kozieradzki, Aleksander, ed. Stefan Kawyn, *Wspomnienia 1820-1831*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1962.
- Kozłowski, Eligiusz, *Józef Bem 1794-1850*, MON, Warszawa, 1989.
- Koźmian, S. Egbert, *Anglia i Polska*, vols. 1 & 2, Jan Konstanty Żupański, Poznań, 1862.
- Kraushar, Aleksander, "Klub Patryotyczny Warszawski w czasach Powstania Listopadowego (1830-1831)" [in] *Miscellanea historyczne LXXXVI*, published by the author, Lwów, 1909, pp. 2-6.
- Kraushar, Alexander, *Miscellanea Historyczne XXI, "Tragedia życia Wincentego Migurskiego, emissaryusza z czasów wyprawy Zaliwskiego (1833-1863). Ze źródeł archiwalnych"*, published by the author, printed Wł. Łazarski, Warszawa, 1916.
- ed. Krawiec, Lucjan, "Lista członków Towarzystwa Demokratycznego Polskiego z lat 1832-1851," [in] ed. Szymon Konarski et al., *Materiały do Biografii, Genealogii i Heraldyki Polskiej*, vol. I, Buenos Aires, 1963, pp. 41 ff.

Kreilkamp, Ivan, *Voice and the Victorian Storyteller*, CUP, Cambridge, New York, 2005.

<https://doi.org/10.1017/CBO9780511484865>

Krosnowski, Adolf, *Almanach historique, ou souvenir de l'émigration polonaise*, par Adolphe Comte Krosnowski, à la librairie polonaise, Paris 1837-1838.

Krzywicki, Tomasz, *Szlakiem Adama Mickiewicza po Nowogródczyźnie, Wilnie i Kownie: Przewodnik*, Rewasz, Pruszków, 2006.

Kruszewski, Ignacy Habdank, *Pamiętniki z roku 1830-1831 ś.p. Generała Ignacego Habdanka Kruszewskiego, byłego dowódcy 5-ego pułku ułanów polskich, podczas emigracji dowódcy dywizji lekkiej kawalerii w wojsku Belgijskiem, Karolina z Kruszewskich Grabiańska*, Kraków, 1890.

Kubalski, N.A., [Mikołaj Ambroży], *Mémoires sur l'expédition des réfugiés polonais en Suisse et en Savoie dans les années 1833-1834* par N. A. Kubalski. Commissaire dans l'Intendance de l'ancienne armée polonaise, Merklein Libraire-Editeur, Paris, 1836.

Kuhnke, LaVerne, *Lives at Risk: Public Health in 19th-century Egypt*, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, Oxford, 1990.

Kurpisowa, Genowefa, *Aleksander Hercen a emigracja polska w latach 1847-1870*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Gdańsk, 1964.

Lane, Edward William, *Manners and Customs of the Modern Egyptians*, (first published: East-West Publications 1836) Cosimo, New York, 2005.

Lane-Poole, Stanley, *Life of Edward William Lane, Williams and Norgate*, London, 1877.

Langiewicz, Marian, ed. Helena Rzadzowska, *Pisma*, Wydawnictwo Literackie, Kraków, 1971.

Large, David, "London in the Year of Revolutions, 1848" [in] ed. John Stevenson, *London in the Age of Reform*, Basil Blackwell, Oxford, 1977.

Lattek, Christine, "The beginnings of socialist internationalism in the 1840s. The 'Democratic Friends of All Nations' in London" [in] eds. Frits L. van Holtroon, Marcel van der Linden, *Internationalism in the Labour Movement 1830-1940*, E.J. Brill, Leiden, 1988.

Lattek, Christine, *Revolutionary refugees. German socialism in Britain 1840-1860*, Routledge, London and New York, 2006.

Laws, Thomas Fewster, *Phrenotypic Chronology or Historical Facts &c. with phrases and sentences containing the dates*, Parts I & II, Manchester, published by the author, printed by John Wilson, Victoria Bridge Salford, entered at Stationers' Hall, 1844.

Lees, Lynn Hollen, *Exiles of Erin. Irish Migrants in Victorian London*, Manchester University Press, Manchester, 1979.

Lelewel, Joachim, *Nowosilcow w Wilnie w roku szkolnym 1823/4*, [no publisher], Warszawa, 1831.

Lelewel, Joachim, ed. Janusz Iwaszkiewicz, Joachim Lelewel. *Pamiętnik z roku 1830-1831*,

Instytut Wydawniczy "Biblioteka Polska," Warszawa, 1924.

Lelewel, Joachim, ed. Helena Więckowska, *Pamiętnik z roku 1830-1831* [in] ed. Helena Więckowska, Joachim Lelewel. *Dzieła*, vol. 1, *Materiały Autobiograficzne*, PIW, Warszawa, 1957.

Lelewel, Joachim, ed. Helena Więckowska, Listy emigracyjne, vol. 1: 1831-1835, PAU, Kraków, 1948
vol. 2, 1836-1841, PAU, Kraków, 1949
vol. 3, 1842-1848, PAU, Kraków, 1952
vol. 4, 1849-1861, Zakład im. Ossolińskich - Wydawnictwo, Wrocław-Kraków, 1954
vol. 5, "Dodatek" 1831-1860, Zakład im. Ossolińskich - Wydawnictwo, Wrocław-Kraków, 1956.

Lelewel, Prot, ed. Irena Lelewel-Friemannowa, Pamiętniki i Diariusz domu naszego, Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1966.

Lepecki, Mieczysław, Maurycy August hr. Beniowski, zdobywca Madagaskaru, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa, 1986.

Leslie, R.F., Polish Politics and the Revolution of 1830, University of London, The Athlone Press, London, 1956.

Leslie, R.F., Reform and Insurrection in Russian Poland, 1856-1865, University of London, The Athlone Press, London, 1963.

Lewak, Adam, Dzieje emigracji polskiej w Turcji (1831-1878), Instytut Wschodni w Warszawie, Warszawa, 1935.

Lewak, Adam, "Mazzini i emigracja polska," [in] Przegląd Warszawski, 1923, Year 3, no. 25. Bartłomiej Beniowski, 1800-1867 562

ed. Lewak, Adam, Polska działalność dyplomatyczna 1863-1864. Zbiór dokumentów, PWN, Warszawa, 1963.

Lewandowski, Kazimierz, Pamiętnik wychodźca polskiego, Instytut Wydawniczy "Pax," Warszawa, 1977.

Limanowski, Bolesław, Stanisław Worcell, Życiorys, Spółka Nakładowa "Książka", Kraków, [1910].

Limanowski, Bolesław, Historia demokracji polskiej w epoce porozbiorowej, PIW, Warszawa, 1983.

Limbaugh, Ronald H., and Willard P. Fuller Jr., Calaveras Gold. The Impact of Mining on a Mother Lode County, University of Nevada Press, Reno and Las Vegas, 2004.

Lindfors, Bernth, Ira Aldrige, The Last Years, 1855-1867, vol. 4, University of Rochester Press, Rochester NY; Boydell and Brewer Ltd., Woodbridge Suffolk, 2015.

Lindsay, Lord, Letters on Egypt, Edom and the Holy Land by Lord Lindsay, third edition, vol. 1, Henry Colburn, London, 1843.

Linton, W.J., European republicans; recollections of Mazzini and his friends, Lawrence and Bullen, London, 1892.

Linton, W. J., Threescore and ten years, 1820-1890. Recollections, Charles Scribner's Sons, New York, 1894.

[Les] Lithuaniens et les Russiens célébrant en France les premiers anniversaires de leur révolution nationale du 29 novembre 1830 et du 25 mars 1831, printed by Hector Bossange et Cie, Quai Voltaire no. 11, Paris, 1832.

Locke, Ralph P., *Music, Musicians and the Saint-Simonians*, University of Chicago Press, Chicago, 1986.

London Post Office Directory, 1856, printed and published for Frederic Kelly, proprietor, by Kelly & Co., London, 1856.

Lovett, William, *Life and Struggles of William Lovett in his Pursuit of Bread, Knowledge and Freedom, with some short Account of the different Associations he belonged to & of the Opinions he entertained* [first published 1876], McGibbon & Kee, London, 1967.

Lowery, Robert, ed. Brian Harrison and Patricia Hollis, *Robert Lowery: Radical and Chartist*, Europa Publications. London, 1979. <https://doi.org/10.2307/2594816>

Lubenow, W. C., *The Cambridge Apostles, 1820-1914: Liberalism, imagination and friendship in British intellectual and professional life*, CUP, Cambridge, 1998.

Lubliner, L., "Jan Czyński. obrońca Żydów," [in] *Przegląd Rzeczy Polskich*, 20.XII.1861.

Lubliner, L., *Jan Czyński obmówca ś.p. Joachima Lelewela w prawdziwym świetle wystawiony*, Bruksela, 1862.

Łapiński, Teofil, *Stefan Poles (Rafał Tugendhold)*, Julius Mankell, ed. Janina Hera, *Wyprawa do Polski, Wspomnienia z czasów powstania styczniowego*, Neriton, Warszawa, 1996.

Łapiński, Teofil, *Powstańcy na morzu w wyprawie na Litwę. Z pamiętników pułkownika P. Łapińskiego*, published by the author, Lwów, 1878.

Łowicki, Maciej, ed. Wacław Gizbert-Studnicki, *Z czasów Szymona Konarskiego pamiętnik ucznia Wileńskiej Akademji Medyczo-Chirurgicznej d-ra M. Łowickiego p.t. Duch Akademji Wileńskiej*, Książnica Atlas, Wilno, 1925.

Łuczakówna, Helena, Emilia Szaniecka, *Zarys biografii na tle walk narodu polskiego o niepodległość*, Drukarnia S.A. "Ostoja" w Poznaniu, Poznań, 1930.

Łukaszewicz, Witold, Tadeusz Krępowiecki, 1798-1847, reprint from *W stulecie Wiosny Ludów*, vol. IV, PIW, Warszawa, 1948.

ed. Łukaszewicz, Witold, Władysław Lewandowski, *Postępowa publicystyka emigracyjna 1831-1846. Wybór źródeł*, Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wydawnictwo PAN, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1961.

Łukaszewicz, Witold, "Wpływ masonerii, karbonaryzmu i Józefa Mazziniego na polską myśl rewolucyjną w latach poprzedzających Wiosnę Ludów," in ed. Gryzelda Missałowa, *W stulecie Wiosny Ludów 1848-1948*, vol. II, "Wiosna Ludów w Europie", Part 2, PIW, Warszawa, 1951.

Madden, R. R., *Egypt and Mohammed Ali, illustrative of the condition of his slaves and subjects &c. &c.*, by R.R. Madden M.D., Hamilton, Adams & Co., London, 1841.

Maehl, William H. Jr., "Augustus Hardin Beaumont: Anglo-American Radical (1798-1838)" [in] *International Review of Social History*, vol. 14 (1969), no. 2, pp. 237-260. <https://doi.org/10.1017/S002085900000359X>

"Mahmouss-Bey Gouverneur de Beirout - mission égyptienne à Paris," [in] *Le Magasin Pittoresque publié ... sous la direction de M. Edouard Charton*, Huitième Année, Paris 1840, p. 390.

Malinowski, Mikołaj, ed. Józef Tretiak, *Księga wspomnień*, Akademia Umiejętności, Kraków, 1907.

- ed. Manley, Deborah, *Malta, A Traveller's Anthology*, Signal Books, London, 2010.
- Manry, André Georges, *Histoire de Clermont-Ferrand*, Bouhdiba, Clermont Ferrand, 1993.
- ed. Roberto Marchionatti, *Karl Marx. Critical Responses*, vol. I, Routledge, London and New York, 1998.
- Marchlewicz, Krzysztof, *Polonofil doskonały. Propolska działalność charytatywna i polityczna lorda Dudleya Couttsa Stuarta (1803-1854)*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań, 2001.
- Marchlewicz, Krzysztof, "Wielość obrazów wojny krymskiej w oczach Wielkiej Emigracji" [in] ed. Jerzy W. Borejsza, Grzegorz P. Bąbiak, *Polacy i ziemie polskie w dobie wojny krymskiej*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa, 2008.
- Massalski, Edward Tomasz, "Z pamiętników (1799-1824)," [in] ed. Henryk Mościcki, *Z Filareckiego świata. Zbiór wspomnień z lat 1816-1824*, Instytut Wydawniczy "Biblioteka Polska" w Warszawie, Warszawa, 1924.
- McGrigor, Mary, *The Tsar's Doctor. The Life and Times of Sir James Wylie*, Birlinn, Edinburgh, 2010.
- May, Allyson N., *The Bar and the Old Bailey, 1750-1850*, University of North Carolina Press, Chapel Hill and London, 2003.
- Mazauric, Claude, "Un républicain néo-babouviste: Napoléon Lebon," [in] *Cahiers d'histoire. Revue d'Histoire critique*, 1999, no. 77, pp. 29-47.
- Mazzini, Joseph, ed. E.F. Richards, *Letters to an English family*, John Lane, The Bodley Head, London, vol. 1, 1844-1854, 1920; vol. 2, 1855-1860, 1922; vol. 3, 1861-1872, 1922.
- Merimée, Prosper, *Notes d'un voyage dans le Midi de la France*, Librairie de Fournier, Paris, 1835.
- Méry, Joseph, *Marseille et les marseillais*, Calmann Lévy Editeur, Paris, 1884.
- Meysenbug, Malwida v., tr. Krzysztof Radziwiłł, Janina Zeltzer, *Pamiętnik idealistki (Memoiren Einer Idealistin)*, PIW, Warszawa, 1960.
- Miccoli, Dario, *Histories of the Jews of Egypt: an Imagined Bourgeoisie, 1880s-1950s*, Routledge, Oxford and New York, 2015. <https://doi.org/10.4324/9781315754475>
- Michel, Francisque, Edouard Fournier, *Histoire des Hôtelleries, Cabarets, Courtilles et des anciennes communautés et confréries d'hôteliers, de taverniers, de marchands de vins etc.*, vol. 2, Adolphe Delahays, Paris, 1859.
- Mickiewicz, Adam, *Dzieła*, vols. XIV-XVI, ed. Maria Dernałowicz, Elżbieta Jaworska, Marta Zielińska, *Listy*, Parts I-III, 1815-1848, Czytelnik, Warszawa, 1998-2004.
- Mickiewicz, Władysław, ed. Marek Troszyński, *Pamiętniki*, Iskry, Warszawa, 2012.
- A.E. Middleton, *All about Mnemonics*, Simpkin, Marshall & Co., London, 1887.
- Miège, J. L., "La Navigation européenne à Alexandrie 1815-1865" [in] *Revue de l'Occident musulman et de la Méditerranée*, no. 46, 1987. <https://doi.org/10.3406/remmm.1987.2195>
- Mierosławski Ludwik, *Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831: od epoki na której opowiadanie swoje zakończył Maurycy Mochnacki*, vol. 1, Jan Ledóchowski, Paryż, 1845; vol. 2, Jan Ledóchowski, Paryż, 1846.

- Mierosławski, Ludwik, Bitwa warszawska w dniu 6 i 7 września 1831 r.: dzieło pośmiertne L. Mierosławskiego, K. Kozłowski, Poznań, 1888.
- Mieses, Mateusz, Polacy-chrześcijanie pochodzenia żydowskiego, vols. 1 & 2, M. Fruchtman, Warszawa, 1938.
- Mieses, Mateusz, Z rodu żydowskiego. Zasłużone rodziny polskie krwi niegdyś żydowskiej, Wema, Warszawa, 1991.
- Miller, I.S., "Dookoła genezy Gromady Rewolucyjnej Londyn," [in] Przegląd Historyczny, vol. 50, 1959, pp. 815 ff.
- Mochnacki, Maurycy, Listy Maurycego Mochnackiego i jego brata Kamila wysłanych z wojskiem polskim do Francji w roku 1831. Pisane w Paryżu, Metz i Avignon do rodziców swoich w Galicji, Jan Konstanty Żupański, Poznań, 1863.
- Mondalski, Wiktor, Brześć Podlaski (Brześć Litewski, Brześć nad Bugiem), Zarys geograficznohistoryczny, Wydawnictwo Regionalne, Turek, 1929.
- Montefiore, Judith, Private Journal of a Visit to Egypt and Palestine by way of Italy and the Mediterranean, printed [privately] by Joseph Rickerby, Sherbourn Lane, London, 1836.
- Montefiore, Sir Moses and Lady, ed. Dr E. Loewe, Diaries of Sir Moses and Lady Montefiore comprising their life and work as recorded in their diaries from 1812 to 1883, vol. 1, Belford-Clarke Co., Chicago, 1890.
- Montgomery-Massingberd, Hugh, Burke's Irish Family Records, Burke's Peerage Ltd., London, 1976. <https://doi.org/10.5118/bifr.1976>
- Moore, Maurice George, An Irish Gentleman, George Henry Moore; his travel, his racing, his politics, T. Werner Laurie Ltd., London, 1913. <https://doi.org/10.2307/30063011>
- Morawski, Stanisław, ed. Adam Czartkowski, Henryk Mościcki, Kilka lat młodości mojej w Wilnie 1818-1825, PIW, Warszawa, 1959.
- Morawski, Stanisław, ed. Adam Czartkowski, Henryk Mościcki, W Peterburku 1827-1838.
- Wspomnienia pustelnika i kosałki-kobiałki, Wydawnictwo Polskie, Poznań, 1927.
- Moriolles, Alexandre de, tr. Zofia Przyborowska, Pamiętniki hrabiego de Moriolles o emigracji, Polsce i dworze Wielkiego Księcia Konstantego (1789-1833), Warszawa, 1902.
- Mościcki, Henryk, Szymon Konarski, PIW, Warszawa, 1949.
- Müller Lehning, A., "The International Association (1855-1859). A Contribution to the Preliminary History of the First International" [in] International Review for Social History, The International Institute for Social History, Amsterdam, vol. III, E. J. Brill, Leiden, 1938. <https://doi.org/10.1017/S187308410000032X>
- Nasmyth, James, James Nasmyth engineer; an autobiography, foreword Samuel Smiles, John Murray, London, 1883.
- Newman, John Henry, ed. Anne Mozley, Letters and Correspondence of John Henry Newman during his Life in the English Church, vols. 1 & 2, Longmans, Green & Co., London, 1903.

Nicholaevsky, Boris I., "Secret Societies and the First International", [in] ed. Milorad M. Drachkovitch, *The Revolutionary Internationals, 1864-1943*, Stanford University Press for the Hoover Institution on War, Revolution and Peace, Stanford, 1966.

Niedźwiecki, Leonard, ed. Stanisław Makowski, *Listy wybrane 1832-1839*, Czytelnik, Warszawa, 2009.

Niemcewicz, Julian Ursyn, ed. Jan Dihm, *Pamiętniki czasów moich*, vols. 1 & 2, PIW, Warszawa, 1957.

Niemcewicz, Julian Ursyn, ed. Izabella Rusinowa, Aleksandra Krupa, *Dziennik z lat 1820-1828*, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa, 2012.

Niemcewicz, Julian Ursyn, ed. Izabella Rusinowa, *Dzienniki 1835-1836*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 2005.

Niemcewicz, Julian Ursyn, ed. Izabella Rusinowa, *Dzienniki 1839-1841*, Akademia Humanistyczna imienia Aleksandra Gieysztora, Pułtusk, 2008.

Nouveau tableau de Paris au XIX siècle, vol. 7, 1834-1835, Madame Charles-Bechet et MM. Edouard Legrand et J. Bergounioux, Paris, 1835.

Oeuvres de Saint Simon & d'Enfantin, vol. III, Conseil Institué par Enfantin pour l'exécution de ses dernières volontés, facsimile reproduction of 1865-1878 edition, Otto Zeller, Aalen, 1963.

Okólniki Sekcji Centralnej Towarzystwa Demokratycznego Polskiego od 29 listopada 1834 do 29 stycznia 1836 r., Poitiers, 1836.

Orłowski, Bolesław, *Osiągnięcia inżynierskie wielkiej emigracji*, Wydawnictwo IHNOiT PAN, Warszawa, 1992.

Orłowski, Leon, Beniowski, *Wiedza Powszechna*, Warszawa, 1961.

O'Shea, James, *Prince of Swindlers. John Sadleir M.P. 1813-1856*, Geography Publications, Dublin, 1999.

Ostrowski, Antoni, *Pamiętnik z czasów Powstania Listopadowego*, Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1961.

Owsińska, Anna, *Powstanie palatynacko-badeńskie 1849 roku oraz udział w nim Polaków*, Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1965.

Paine, Thomas, ed. Michael Foot, Isaac Kramnick, *Thomas Paine Reader*, Penguin Books, Harmondsworth & New York, 1987.

Paradis, James G., "Satire and Science in Victorian Culture," [in] ed. Bernard Lightman, *Victorian Science in Context*, University of Chicago Press, Chicago, 1997.

Paris, Aimé, *Réponse de M. Aimé Paris à la note de MM de Costilho [Signé: Aimé Paris, 5 août 1834]*, published by the author, printed by Felix Locquin, rue N-D des Victoires no. 16, Paris, n.d.

Passelaigue, Louis, *Histoire des rues de Clermont et Montferrand*, De Borée, Clermont-Ferrand, 1997.

ed. Paszkiewicz, Mieczysław, "Lista emigrantów Polskich w Wielkiej Brytanii otrzymujących zasiłki od rządu brytyjskiego w latach 1834-1899," [in] ed. Szymon Konarski et al., *Materiały do Biografii, Genealogii i Heraldyki Polskiej*, vol. 2, Dorrego, Buenos Aires, 1964, pp. 59 ff.

- ed. Paszkiewicz, Mieczysław, "Polacy naturalizowani w XIX wieku," [in] ed. Szymon Konarski et al., *Materiały do Biografii, Genealogii i Heraldyki Polskiej*, vol. 2, Dorrego, Buenos Aires, 1964, pp. 65 ff.
- Pawlicowa, Marja, "Z życia Generała Józefa Bema na emigracji (1831-1848)," [in] *Kwartalnik Historyczny*, Year 43, 1929.
- Pawłowski, Bronisław, *Źródła do dziejów wojny polsko-rosyjskiej 1830-1831 r.*, vols. 1-4, Wojskowe Biuro Historyczne, Warszawa, 1931-1935.
- Pedrotti, Louis, *Józef-Julian Sękowski. The Genesis of a Literary Alien*, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1965.
- ed. Pessard, Gustave, *Nouveau dictionnaire historique de Paris*, Eugène Rey Libraire, Paris, 1904.
- Pick, Dr Edward, *On Memory. Rational Means of Improving It*, London, Trubner & Co., 1861.
- Pilbeam, Pamela M., *Saint-Simonians in Nineteenth-Century France: From Free Love to Algeria*, Palgrave Macmillan, London, 2013. <https://doi.org/10.1057/9781137313966>
- Planta, Edward, *A New Picture of Paris or the Stranger's Guide to the French Metropolis*, Samuel Leigh, London, 1827.
- Polski Słownik Biograficzny* [in 2018, 51 volumes], vol. 1, ed. Władysław Konopczyński, Polska Akademia Umiejętności, Kraków, 1935.
- Porter, Bernard, *The Refugee Question in mid-Victorian Politics*, CUP, Cambridge, 1979.
- Post Office Directory, 1841* comprising amongst other information, street directory, commercial directory, trades' directory [Part 1: Street, Commercial and Trades Directories], Kelly's Directories Ltd., London, 1841.
- Potrykowski, Józef Alfons, ed. Anna Owsieńska, *Tu factwo Polaków we Francji. Dziennik Emigranta*, vols. 1 & 2, Wydawnictwo Literackie, Kraków, 1974.
- Prądzyński, Ignacy, ed. Bronisław Gembarzewski, *Pamiętniki Generała Prądzyńskiego*, vols. 1 & 2, Spółka Wydawnicza Polska, Kraków, 1909.
- Prescott, Andrew, "'The Cause of Humanity.' Charles Bradlaugh and Freemasonry," [in] *Ars Quatuor Coronatorum. Transactions of Quatuor Coronati Lodge*, February 2003.
- Proceedings and Transactions of the Kilkenny and South East of Ireland Archaeological Society*, vol. III, 1854-1855, University Press, Dublin, 1856.
- [The] *Proceedings of the Old Bailey* [www.oldbaileyonline.org] *Procès des accusés d'avril devant la Cour des pairs publié de concert avec les accusés*, vols. 1-3, Pagnerre Editeur, Paris, 1835.
- Prothero, Iorwerth, *Artisans and Politics in Early 19th-century London: John Gast and His Times*, Louisiana State University Press, Baton Rouge, 1979.
- Prothero, Iorwerth, *Radical Artisans in England and France, 1830-1870*, CUP, Cambridge, 2006.
- Pruss, Witold, "Warszawa" [in] ed. Antoni Mączak, *Encyklopedia Historii Gospodarczej Polski do 1945 roku*, Wiedza Powszechna, Warszawa, 1981.
- Przyąłkowski, Andrzej, *Pamiętniki Andrzeja Przyąłkowskiego* [in] ed. Ksawery Bronikowski, *Pamiętniki Polskie*, vol. I, Adam Kacurba, Przemyśl, 1883.

Publication industrielle des machines outils et des appareils les plus perfectionnés et les plus récents ... par Armengaud Ainé [rue St. Sebastien 45], vol. 14, Morel & Cie, Paris, 1863.

Puzyrevskij, Aleksandr Kazimirovic, Wojna Polsko-Rosyjska 1831 roku przez A.K. Puzyrewskiego Pulkownika Sztabu generalnego, Z siedmioma planami bitew, Wydawnictwo Przeglądu Tygodniowego, Warszawa, 1888.

Radziejowski, Ignacy, Pamiętniki powstania 1831, MON, Warszawa, 1973.

Read, Donald, and Eric Glasgow, Feargus O'Connor. Irishman and Chartist, Edward Arnold, London, 1961.

Reith, C., British Police and the Democratic Ideal, OUP, Oxford, 1943.

Remer, Jerzy, Wilno, Wydawnictwo Polskie R. Wegner, Poznań, 1934, reprint Dom Wydawniczy "Benkowski" Sp. z o.o., Białystok, n.d.

Report from the Select Committee on Printing (Houses of Parliament &c.) together with the Proceedings of the Committee, Minutes of Evidence, Appendix and Index, Ordered by the House of Commons to be printed, 1 August 1855.

Report from the Select Committee on Steam Navigation to India with the minutes of evidence, appendix and index, ordered by the House of Commons to be printed 14 July 1834 [in] The Edinburgh Review or Critical Journal, vol. LX, Longman, Rees, Orme, Brown, and Green, London; and Adam Black Edinburgh, 1835, pp. 445 ff.

Report of the proceedings of the seventh annual general meeting of the London Literary Association of the Friends of Poland, held at their rooms, 10 Duke Street, St. James, May 3 1839, M. Wilczewski & Co., London, 1839.

Report of the fourteenth annual general meeting of the Literary Association of the Friends of Poland, held at Duke Street St. James on the 4th of May 1846, E. Detkens, London, 1846.

Reports of State Trials, New Series, vol. VI, 1842 to 1848, ed. John E.P. Wallis, published under the direction of the State Trials Committee, HMSO, London, 1894.

Rifaud, Jean-Jacques, Tableau de l'Egypte, de la Nubie et des lieux circonvoisins; ou itinéraire à l'usage des voyageurs qui visitent ces contrées; par M. J.-J. Rifaud, de Marseille, Paris, Treuttel et Wurtz, 1830.

ed. Riley, W. Edward, and Laurence Gomme, Survey of London: vol. 5, St. Giles-in-the-Fields, Part II, London County Council, London, 1914, British History Online: www.british-history.ac.uk/survey-london/vol5/pt2

Roberts, Emma, Notes of an Overland Journey Through France and Egypt to Bombay, William H. Allen & Co., London, 1841.

Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu. Rok 1867, Księgarnia Luxemburska, Paryż, 1868.

Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu. Rok 1873-1878, Konstanty Żupański, Poznań, 1879.

Robinson, Gertrude, David Urquhart: some chapters in the life of a Victorian knight-errant of justice and liberty, Basil Blackwell, Oxford, 1920.

Romaniukowa, Felicja, "Dalsze dokumenty do historii Gromady Rewolucyjnej Londyn," [in] *Przegląd Historyczny*, vol. 51, 1960, pp. 549 ff.

ed. Romaniukowa, Felicja, *Radykalni demokraci polscy*, PWN, Warszawa, 1960.

Romer, Isabella, *The Rhone, the Darro and the Guadalquivir; a summer ramble in 1842*, by Mrs Romer, vols. 1 & 2, Richard Bentley, London, 1843.

Roszek, Janusz, *Awanturnik Nieśmiertelny*, Wydawnictwo Śląsk, Katowice, 1989.

Rousseau, Jean-Jacques, *Les Confessions*, Editions du Trianon, Paris, 1826.

Rousseau, Jean-Jacques, ed. Victor-Donatien de Musset-Pathay, *Histoire de la vie et des ouvrages de J-J Rousseau composée des documents authentiques ... suivi des lettres inédites*, vol. 1, Pelicier, Paris, 1821.

ed. Rowe, D.J., *London Radicalism 1830-1843. A Selection of the Papers of Francis Place*, originally published by the London Record Society, 1870: www.british-history.ac.uk/london-record-soc

ed. Rubinstein, William D., *The Palgrave Dictionary of Anglo-Jewish History*, Palgrave Macmillan, London, 2011. <https://doi.org/10.1057/9780230304666>

Rude, Fernand, "L'insurrection lyonnaise d'avril 1834 et sa résonance littéraire," [in] ed. René Merle, Fernand Rude, Guillaume Roquille, Breyou et so disciplo, *Poëmo burlesquo*, La Seyne, S.E.H.T.D [Société d'études historiques du texte dialectal], 1989.

Rude, Fernand, "Les Insurgés d'avril 1834 à Clairvaux et à Doullens" [in] ed. Philippe Vigier, *Répression et prison politiques en France et en Europe au XIXe siècle*, Société de l'Histoire de la Révolution de 1848 et des révolutions du XIXe siècle, Créaphis Editions, Paris 1990, pp. 205 ff.

Rupelle, Comte J. de la, "Le Dépôt des Réfugiés Polonais de Bourges (1832-1833)" [in] *Bulletin d'information du Département du Cher*, no. 131, juin 1976.

Rygiel, Stefan, Helena Drege, *Biblioteka im. Wróblewskich w Wilnie 1912-1931*, [offprint from the commemorative volume *Biblioteki Wileńskie*, 1932; also printed in *Ateneum Wileńskie*, 1934], *Komitet Towarzystwa Pomocy Naukowej im. Wróblewskich w Wilnie*, Wilno, 1934.

Sabat, Daniel, "The Historical Outline of Vilnius Pathological Anatomy in the First Half of the 19th Century," [in] *Polish Journal of Pathology*, 2004, vol. 55, no. 2.

St. Clair, William, *That Greece might still be free: the Philhellenes in the War of Independence*, Open Book Publishers, Cambridge, 2008. <https://doi.org/10.11647/OBP.0001>

Saint-Fargeau, Girault de, *Les Quarante-huit quartiers de Paris*, biographie historique, archéologique et anecdotique des rues, des palais ... de Paris, third edition, E. Blanchard et Cie, Paris, 1850.

St. John, James Augustus, *Egypt and Mohammad Ali; or Travels in the Valley of the Nile*, vols. 1 & 2, Longman, Rees, Orme, Brown, Green & Longman, London, 1834.

Salneuve, L-F., *Cours de topographie et de géodésie fait à l'école d'application du Corps royal d'Etat Major*, Imprimerie et Librairie Militaire de Gaultier-Laguionie (Maison Anselm), Paris, 1841.

Sapieha, Xięża Leon, ed. Bronisław Pawłowski, *Wspomnienia (z lat od 1803 do 1863 r.)*, H. Altenberg, S. Seyfarth, E. Wende i Sp., Lwów; E. Wende i Sp., Warszawa; Rzepecki i Sp., Poznań, 1907.

Sarna, David E.Y., *History of Greed: Financial Fraud from Tulip Mania to Bernie Madoff*, John Wiley and Sons, New York, 2010.

Scènes historiques des prétendus réformateurs Chatel, Auzou, Fabré Palapra et Roch, A. Jéanthon, Paris, 1834.

Schoyen, A. R., *The Chartist Challenge, a Portrait of George Julian Harney*, (Kingswood Social History Series) Heinemann, London, 1958.

Scott, C. Rochfort, *Rambles in Egypt and Candia, with details of the military power and resources of those countries and observations on the government policy, and commercial system of Mohammed Ali*, by C. Rochfort Scott Captain H.P., Royal Staff Corps, vols. 1 & 2, Henry Colburn, London, 1837.

ed. Shepperd, F.H.W., *Survey of London*, vol. 36, "Covent Garden," originally published by London County Council, London, 1970: www.british-history.ac.uk/survey-london/vol36.

Sidorski, Dionizy, *Szalony Jasnowidz*, Wydawnictwo "Śląsk," Katowice, 1977.

Sieroszewski, Waclaw, Beniowski. *Powieść historyczna*, Towarzystwo Wydawnicze w Warszawie, Warszawa-Kraków, 1916.

Simon, Ludwik, *Teatr warszawski za Powstania Listopadowego*, Związek Artystów Scen Polskich, Warszawa, 1951.

Skarbek, Fryderyk, ed. Piotr Myślakowski, *Pamiętniki Fryderyka hrabiego Skarbka*, Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Warszawa, 2009.

Skinner, Thomas, *Adventures during a Journey overland to India by way of Egypt, Syria and the Holy Land* by Major Skinner, vols. 1 & 2, Richard Bentley, London, 1836.

Skowronek, Jerzy, "Rząd Narodowy" [in] ed. Władysław Zajewski, *Powstanie Listopadowe 1830-1831. Dzieje wewnętrzne. Militaria. Europa wobec powstania*, PWN, Warszawa, 1980.

Skwarzyński, Zdzisław, Kazimierz Kontrym. *Towarzystwo Szubrawców. Dwa Studia*, Łódzkie Towarzystwa Naukowe Wydział I, section I, no. 48, Łódź, 1963.

Slater, Michael, *Douglas Jerrold, 1803-1857*, Duckworth, London, 2002.

Słowacki, Juliusz, Beniowski, Leopold Michelsen, Lipsk, 1841.

Słowacki, Juliusz, *Listy Juliusza Słowackiego do Matki*, vols. 1 & 2, 1836-1848, Gubrynowicz i Schmidt, Lwów, 1876.

Słowacki, Juliusz, ed. Leon Piwiński, *Listy Juliusza Słowackiego*, vol. 3, "Listy do krewnych, przyjaciół i znajomych (1820-1849)," Biblioteka Arcydzieł Literatury, Warszawa, 1931.

Somerville, Alexander, *Cobdenic Policy, the Internal Enemy of England. The Peace Society, Its Combativeness, Mr Cobden, His Secretiveness, also Narrative of Historical Incidents*, Robert Hardwicke, London, 1854.

ed. Smith, Albert, *Sketches of London Life and Character* by Albert Smith &c. with illustrations by Gavarni, Dean & Son, London, 1859.

Smith, F.B., *Radical Artisan. William James Linton 1812-1897*, Manchester University Press, Rowan & Littlefield, Manchester, 1973.

Smith, S.D., *Slavery, Family, and Gentry Capitalism in the British Atlantic. The World of the Lascelles, 1648-1834*, CUP, Cambridge, 2006. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511497308>

Smitt, Fedor I., *Geschichte des polnischen Aufstandes und Krieges in den Jahren 1830 und 1831. Nach authentischen Quellen*, vols. 1 & 2, Duncker und Humblot, Berlin, 1839.

Société des Amis du Peuple, *Procès soutenu au nom de cette société par Gaussuron-Despréaux et A. Beaumont*, Rouanet, Prevost, Levasseur, Paris, July 1832.

Sokołowska, Stefania, *Młoda Polska. Z dziejów ugrupowań demokratycznych Wielkiej Emigracji*, Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1972.

Sokulski, Franciszek, ed. Marian Tyrowicz, *W kraju i nad Bosforem 1831-1881*, Ossolineum, De Agostini Polska Sp. z o.o., Wrocław, 2006.

Sołtyk, Roman, *La Pologne précis historique, politique et militaire de sa Révolution précédé d'une équisse de l'histoire de la Pologne depuis son origine jusqu'en 1830*, par le Comte Roman Sołtyk, vols. 1 & 2, Pagnerre Editeur, Paris, 1833.

"Somers Town and Euston Square," *Old and New London*, vol. 5, originally published by Cassell, Petter and Galpin, London, 1878, pp. 340-355: www.british-history.ac.uk/old-new-london/vol5/.

Spazier, Richard Otto, *Historia powstania narodu polskiego w roku 1830 i 1831*, czerpana z autentycznych dokumentów, sejmowych akt, pamiętników, dzienników, piśmiennych i ustnych podań najznakomitszych uczestników tegoż powstania, vols. 1 & 2, printed by J. Pinard, Paryż, 1833.

Spence, Clark C., *British Investments in the American Mining Frontier 1860-1901*, American Historical Association, Ithaca, 1958.

Spielman, M.H., *The History of "Punch"*, Cassell, London, Paris & Melbourne, 1895.

Spitzer, Allan B., *Old Hatreds and Young Hopes: The French Carbonari against the Bourbon Restoration*, Harvard Historical Monographs 63, Harvard University Press, Cambridge Mass., 1971.

Sprawozdanie Towarzystwa Literacko-Historycznego Polskiego w Paryżu, no. 9, 1845-1846, printed by Maulde i Renou, Paryż.

Starr, S. Frederick, *Decentralization and Self-Government in Russia, 1830-1870*, Princeton University Press, Princeton New Jersey, 1972.

Stasiak, Florian, *Adam Gurowski*, PWN, Warszawa, 1977.

Stendhal, transl. John Sturrock, *The Life of Henri Brulard*, NYRB Classics, New York, 2001.

Stendhal, *Memoires d'un touriste, Oeuvres Complètes*, vol. XV, Levallois-Perret, Cercle du Bibliophile, Paris, 1968.

Stephens, J.L., *Incidents of Travel in Egypt, Arabia Petraea and the Holy Land*, vols. 1 & 2, Richard Bentley, London, 1838.

Stille, Sven Jonas, transl. Janina Hera, *Podróż do Polski*, Instytut Wydawniczy "Pax," Warszawa, 1985.

Strzeżek, Tomasz, *Polska ofensywa wiosenna w 1831 roku, Napoleon V, Oświęcim*, 2011.

Strzeżek, Tomasz, *Warszawa 1831*, Bellona, Warszawa, 2010.

ed. Sulimierski, Filip, Bronisław Chlebowski, Władysław Walewski, Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, vols. 1-15, Filip Sulimierski i Władysław Walewski, Warszawa, 1880.

Szczapiński, Józef, ed. Adam Wrzosek, "Ważniejsze wypadki życia mojego (urywki z pamiętników lekarza, wychowanka dawnego Uniwersytetu Wileńskiego)" [in] Archiwum Historii i Filozofii Medycyny oraz Historii Nauk Przyrodniczych, vol. X, Poznań, 1930.

Szokalski, Wiktor, Wspomnienia z przeszłości, Księgarnia Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego, Wilno, 1921.

Szumowski, Władysław, "Fryderyk Hechel o swoich studiach w Uniwersytecie Wileńskim, urywek z pamiętników" [in] Księga pamiątkowa ku uczczeniu CCCL rocznicy założenia i X wskrzeszenia uniwersytetu wileńskiego, vol. 1, "Z dziejów dawnego Uniwersytetu," Uniwersytet Stefana Batorego, Wilno, 1929.

Szumski, L., Wspomnienia o trzecim pułku ułanów byłego wojska polskiego, Spółka Wydawnicza Polska, Kraków, 1892.

Szyndler, Bartłomiej, Henryk Dembiński 1791-1864, MON, Warszawa, 1984.

ed. Śliwowska, Wiktoria, Waclaw Zawadzki, transl. Krzysztof Radziwiłł, Janina Zeltzer, Pamiętniki dekabrystów, vols. 1-3, PIW, Warszawa, 1960.

Ślizień, Otto, "Z pamiętnika (1821-1824)," [in] ed. Henryk Mościcki, Z Filareckiego świata. Zbiór wspomnień z lat 1816-1824, Instytut Wydawniczy Biblioteka Polska w Warszawie, Warszawa, 1924.

Święcicki, Józef, Pamiętnik ostatniego dowódcy pułku czwartego piechoty liniowej, PIW, Warszawa, 1982.

ed. Świętosławski, Zenon, Lud Polski w Emigracji 1835-1846, Drukarnia Powszechna, Jersey, 1854.

Tableau des hôtels-garnis et particuliers de Paris avec le prix qu'il en coûte en temps ordinaire et leur importance ... Par F.-V. Goblet, Premier Commis du Bureau des Hôtels-Garnis, Quai aux Fleurs no. 13, Paris, 1817.

Tallis, John, ed. J.G. Strutt, Tallis's History and Description of the Crystal Palace and the Exhibition of the World's Industry in 1851, vol. 1, J. Tallis & Co., London and New York, 1852; vols. 2-3, The London Printing and Publishing Company, London and New York, 1852.

Tański, Joseph, Cinquante années d'exil. Souvenirs intimes & humoristiques par Joseph Tański, E. Lalouette, Libraire-Editeur, Paris, 1880.

Taylor, E., The Phrenotypers Manual; a Railroad to Learning by E. Taylor, pupil of Major Beniowski, Loew and Co. Printers, Dorrington Street Hatton Garden, entered at Stationers' Hall, London, 1843.

Taylor, Miles, "The Old Radicalism and the New: David Urquhart and the Politics of Opposition, 1832-1867" [in] ed. Eugenio F. Biagini and Alastair J. Reid, Currents of Radicalism. Popular Radicalism, organized labour and party politics in Britain, 1850-1914, CUP, Cambridge, New York, 1991.

<https://doi.org/10.1017/CBO9780511522482.003>

ed. Taylor, Tom, Life of Benjamin Robert Haydon, Historical Painter, from his Autobiography and Journals, vols. 1 & 2, Harper Brothers, New York, 1853.

Tchernoff, I., *Le parti républicain sous la monarchie de juillet; formation et évolution de la doctrine républicaine*, [first published 1872], A. Padone, Paris, 1905.

Telford, Thomas, ed. John Rickman, *Life of Thomas Telford, Civil Engineer*, written by himself, containing a descriptive narrative of his professional labours: with a folio atlas of copper plates, printed by James and Luke G. Hansard and Sons, London, 1838.

<https://doi.org/10.1680/ilotl.1838.34551>

Teodor, Jan, and Dobrogost Chylinski, *The Misfortunes of the Hon. & Rev. B. W. Noel, of Hornsey [and Other Tracts]*, vol. I, part IV, "The Wiles of the Literary Association of the Friends of Poland Forming the First Part of 'The Two Witnesses Vindicated'," J. Allen, London, 1851.

ed. Thompson, Dorothy, *The Early Chartists*, Macmillan, London, 1971. <https://doi.org/10.1007/978-1-349-15444-9>

Tinsley, William, *Random Recollections of an Old Publisher*, vol. 1, Walpole Press, London and Paris, 1905.

Tokarz, Waław, *Armia Królestwa Polskiego (1815-1830)*, Departament Wojskowy Naczelnego Komitetu Narodowego, Piotrków, 1917.

Tokarz, Waław, *Wojna polsko-rosyjska 1830 i 1831*, Oficyna Wydawnicza Volumen, Warszawa, 1993.

Towarzystwo Demokratyczne Polskie. Société démocratique polonaise [declaration], A. Pinard, Paris, n.d. [= 1832].

"Towarzystwo literacko-naukowe tułaczów polskich i udział w niem Słowackiego," [in] *Sprawozdanie z Zarządu Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswyłu za rok 1909, Rok XL*, printed by A. Reiff-Heymann, Paryż, 1910.

Trąbski, Maciej, *Armia Wielkiego Księcia Konstantego. Wyszkoenie i dyscyplina wojska polskiego w latach 1815-1830, Napoleon V, Oświęcim*, 2013.

Trigos, Ludmilla A., *The Decembrist Myth in Russian Culture*, Palgrave Macmillan, New York, 2009. <https://doi.org/10.1057/9780230104716>

Trigos, Ludmilla A., "The spectacle of the scaffold. Performance and subversion in the execution of the Decembrists," [in] ed. Marcus C. Levitt, Tatyana Novikov, *Times of Trouble. Violence in Russian Literature and Culture*, University of Wisconsin Press, Wisconsin, 2007.

Tripplin, Teodor, *Wspomnienia z podróży po Danii, Norwegii, Anglii*, vol. 3, *Gazeta Codzienna*, Warszawa, 1851.

Tripplin, Teodor, *Pamiętniki lekarza Polaka z wypadków za granicą doznanych* spisał Dr T. Tripplin, vol. 5, S. Orgelbrand, Warszawa, 1855.

Trollope, Frances, *Paris and the Parisians in 1835*, vols. 1 & 2, Richard Bentley, London, 1836.

Trzaskowski, Józef, *Zbiór różnych drobnostek*, Instytut Wydawniczy "Pax," Warszawa, 1982.

Trzebiński, Stanisław, "Wydział lekarski dawnego Uniwersytetu Wileńskiego i Akademii Medyczo-Chirurgicznej w oświeceniu rękopisu Bućkiewicza," [in] *Księga pamiątkowa ku uczczeniu CCCL rocznicy założenia i X wskrzeszenia uniwersytetu wileńskiego*, vol. 1, "Z dziejów dawnego Uniwersytetu," Uniwersytet Stefana Batorego, Wilno, 1929.

Trzebiński, Stanisław, *Zarys historii Wileńskiego Instytutu Medycznego* [offprint from: *Ateneum Wileńskie*, fasc. 12], Drukarnia Lux, Wilno, 1927.

Turkel, William J., *Spark from the Deep: How Shocking Experiments with Strongly Electric Fish Powered Scientific Discovery*, The John Hopkins University Press, Baltimore, 2013.

Tyrowicz, Marian, *Towarzystwo Demokratyczne Polskie 1832-1863. Przewodnik Biobibliograficzny, Książka i Wiedza, Warszawa, 1964.*

Urbain, I., *Voyage d'Orient, suivi de Poèmes de Menilmontant et d'Egypte*, L'Harmattan, Paris, 1993.

Urbański, Antoni, *Podzwonne na zgliszczach Litwy i Rusi*, published by the author, Warszawa, 1928.

Ustawy Towarzystwa Litewskiego i ziem ruskich, printed by A. Pinard, Paryż, n.d.

Vallès, Jules, *Les Réfractaires*, Achille Faure, Paris, 1866.

Victoria County History, *A History of the County of Middlesex*, vol. 12, ed. Patricia E.C. Croot, "Chelsea," London, 2004: www.british-history.ac.uk/vch/.

Vingtras, Jacques, *Le Bachelier*, G. Charpentier, Paris, 1881.

Vingtrinier, Aimé, *Soliman-Pacha, colonel Sève, généralissime des armées égyptiennes; ou, Histoire des guerres de l'Égypte de 1820 à 1860. Avec un portrait*, F. Didot, Paris, 1886.

Voilquin, Suzanne, *Souvenirs d'une fille du Peuple ou la Saint-Simonienne en Égypte 1834 à 1836 par Madame Suzanne V....*, (Paris Novembre 1865), E. Sauzet Libraire, Paris, 1866.

Vossler, H.A., transl. Walter Wallich, *With Napoleon in Russia 1812*, The Folio Society, London, 1969.

Vyvyan, J. M. K., Chapter XIV, "Russia in Europe and Asia" [in] ed. J. P. T. Bury, *The New Cambridge Modern History*, vol. 10, "The Zenith of European power, 1830-1870," CUP, Cambridge, 1971.

Wade, John, *British History Chronologically Arranged, comprehending a classified analysis of events and occurrences in church and state ...*, Bohn, London, 1839.

Walford, Edward, *The County families of the United Kingdom; or, Royal Manual of the titled and untitled aristocracy of Great Britain and Ireland*, Robert Hardwicke, London, 1860.

Wallas, Graham, *The Life of Francis Place 1771-1854*, Longmans Green & Co., London, 1898.

Warmiński, Jan, *Wybrane zagadnienia z powstania listopadowego 1830-1831 roku: województwo podlaskie. Losy jeńców rosyjskich*, [no publisher], Lublin, 1998.

Warmiński, Jan, "Wyżywienie jeńców rosyjskich w czasie powstania listopadowego w 1830-31 r.", *Studia i Materiały do historii wojskowości*, vol. XXX, 1988.

Warmiński, Jan, *Losy jeńców rosyjskich w powstaniu listopadowym 1830-31*, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Lublin, 2006.

Wawrzykowska-Wierciochowa, Dioniza, *Sercem i orężem Ojczyźnie służyły. Emilia Plater i inne uczestniczki powstania listopadowego 1830-1831*, MON, Warszawa, 1982.

Weinstein, Benjamin, *Liberalism and Local Government in Early Victorian London*, The Royal Historical Society, The Boydell Press, Boydell & Brewer, London, 2011.

- Wencel-Kalembkova, Urszula, *Działalność Gen. Józefa Dwernickiego na emigracji w latach 1832-1848*, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Year 79, fasc. 1, Warszawa-Poznań-Toruń, 1978.
- Wereszycki, Henryk, "Polska działalność dyplomatyczna w Londynie," [in] ed. Adam Lewak, *Polska działalność dyplomatyczna 1863-1864. Zbiór dokumentów*, PWN, Warszawa, 1963, pp. 289 ff.
- Weisser, Henry, *British working-class movements and Europe 1815-1848*, Manchester University Press, Rowman and Littlefield, Manchester, 1975.
- Wesemael, Pieter van, *Architecture of Instruction and Delight: a Socio-historical analysis of World Exhibitions as a didactic phenomenon (1798-1851-1970)*, 010 Publishers, Rotterdam, 2001.
- West, Julius, *A History of the Chartist Movement with an Introductory Memoir by J.G. Squire*, Constable & Co. Ltd., London, 1920.
- Westlake, Ray, *Tracing the Rifle Volunteers, 1859-1908. A Guide for Military and Family Historians*, Barnsley, Casemate Publishers, 2010.
- Whyte, J. H., *The Independent Irish Party 1850-9*, OUP, Oxford, 1958.
- Widerszal, Ludwik, "Introduction," [in] Benis, Adam George, *Une mission militaire polonaise en Egypte en 1833*, vol. 1, Société Royale de Géographie d'Egypte, Publications spéciales, Caire, 1938.
- Wilkinson, Gardner, *Hand-book for Travellers in Egypt; including descriptions of the course of the Nile to the second Cataract, Alexandria, Cairo, the Pyramids, and Thebes ... being a new edition, corrected and condensed of "Modern Egypt and Thebes" by Sir Gardner Wilkinson FRS, MRSL, FRGS &c., John Murray, Albemarle Street, London; Galignani; Stassin & Xavier, Paris; Muir, Malta, 1847.*
- Wilks, Ivor, *South Wales and the rising of 1839: class struggle as armed struggle*, University of Illinois Press, Urbana, 1984.
- Williams, David, *John Frost, a study in Chartism*, University of Wales Press Board, Cardiff, 1939.
- Williams, Montagu, *Leaves of a Life being the Reminiscences of Montagu Williams QC*, vols. 1 & 2, Houghton Mifflin and Company, Boston and New York, 1890.
- Wilson, Alexander, *The Chartist Movement in Scotland*, Manchester University Press, Manchester, 1970.
- Wojtkowski, Andrzej, "Z dziejów wyprawy tysobyckiej, rękopis generała Wronieckiego," [in] *Przegląd Historyczno-Wojskowy*, vol. IV, 1931.
- Wojtkowski, Andrzej, "Plany powstańcze komunistów Polskich w roku 1859," [in] *Przegląd Narodowy*, Year X, 1921, vol. XXI, no. 5.
- Wolff, Joseph, *Travels and Adventures of the Rev. Joseph Wolff, D.D., Ll.D., Vicar of Ile Brewers, near Taunton and late missionary to the Jews and Muhammadans in Persia, Bokhara, Cashmeer etc.*, Saunders, Otley and Co., London, 1861.
- Wolff, Joseph, *Researches and missionary labours among the Jews, Mohammedans, and other sects by the Rev. Joseph Wolff, during his travels between the years 1831 and 1834, from Malta to Egypt, Constantinople ...*, James Nisbet & Co., London, 1835.
- Woodland, John, *Money Pits: British Mining Companies in the Californian and Australian Gold Rushes of the 1850s*, Ashgate Publishing, Burlington VT, 2014.

Woollacott, F.C., *Phrenotypics; or, the Science of Memory Simplified and Made Easy*, published by the author, London, 1882.

Yates, Edmund [Hodgson], *His Recollections and Experiences*, vols. 1 & 2, Richard Bentley & Son, London, 1884.

Yates, Frances, *The Art of Memory* [first published 1966], Ark Paperbacks, Routledge and Kegan Paul, London, 1984.

Zajewski, Władysław, "Rola Sejmu w Powstaniu Listopadowym" [in] ed. Władysław Zajewski, *Powstanie Listopadowe 1830-1831. Dzieje wewnętrzne. Militaria. Europa wobec powstania*, PWN, Warszawa, 1980.

Zaliwski, Józef, *Rewolucja Polska 29 listopada 1830*, published by the author, Paryż, 1833.

Załuski, Józef, ed. Anna Polarczykova, *Wspomnienia*, Wydawnictwo Literackie, Kraków, 1976.

Zamoyski, Władysław, *Jenerał Zamoyski 1803-1868*, vols. 1-6, 1803-1868, Biblioteka Kórnicka, Poznań, 1918.

Zavatarelli, Fabrizio, Ignaz Kolisch. *The Life and Chess Career*, MacFarland and Company Inc. Publishers, Jefferson NC, 2016.

Zdanie Sprawy Fundatorów Trzeciego Maja w dniu 4 maja 1844 roku, printed by Lacour i Cie., Paryż, 1844.

Zdanie sprawy z czynności Komitetu Narodowego Polskiego od 9 lutego 1831 [sic] do 15 kwietnia 1832. Przed Ogółem Paryskim złożone; Zdanie sprawy z czynności Komitetu Narodowego Polskiego od 15 kwietnia do końca września 1832. Przed Ogółem Paryskim i ziomkom w tułactwie będącym złożone; Zdanie sprawy z czynności Komitetu Narodowego Polskiego od końca września 1832. Przed ziomkami w tułactwie będącymi złożone [in] *Całoroczne trudy Komitetu Narodowego Polskiego na dniu 8 grudnia 1831 r. we Francji zawiązanego*, printed by A. Pinard, Paryż, 1831-1833.

ed. Zielińska, Marta, *Korespondencja Filomatów (1817-1823)*, PIW, Warszawa, 1989.

Zieliński, Józef Feliks, *Wspomnienia z tułactwa*, [first published Paris 1837], Instytut Wydawniczy "Pax," Warszawa, 1989.

Zieliński, Ludwik, *Emigracja polska w Anglii w latach 1831-1846*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Gdańsk, 1964.

Złotorzycka, Maria, "Ideologia Ogniska Republikańskiego Polskiego (1867-1870)", [in] *Niepodległość 1935*, vol. XII, pp. 1-5.

Polish press published in Kingdom Poland or the Russian Empire

Ateneum Wileńskie, 1923–1939, Wilno

Dziennik Powszechny Krajowy, 1825–1831, Warszawa; [appeared as *Dziennik Narodowy*, 1831; as *Dziennik Powszechny*, 1831–1837]

Gazeta Polska, 1826–1831, Warszawa

Gazeta Warszawska, 1744–1935, Warszawa

Kurier [or *Kurjer*] *Polski*, 1829–1831, Warszawa

Korrespondent [or Korespondent], 1834, Warszawa [earlier appeared as: Gazeta Korespondenta Warszawskiego i Zagranicznego, 1800–1831; Korespondent Warszawski, 1831–1834]

Tygodnik Petersburski. Gazeta Urzędowa Królestwa Polskiego, Petersburg, 1830–1858

Polish émigré press

Demokrata Polski, vols. 1-3, 1837–1841, Poitiers; vol. 4-11, 1841–1848, Paryż; vol. 12, 1851, Londres

Dziennik Narodowy, 1841–1848, Paryż

Echo Miast Polskich, 1843–1845, Paryż

Głos Wolny, 1863–1867, Londyn

Kronika Emigracji Polskiej, vols. 1-8, 1834–1839, Paryż

Młoda Polska, Wiadomości Historyczno-Literackie, 1839, Paryż

Niepodległość (Organ Komitetu Reprezentacyjnego Zjednoczenia Emigracji Polskiej), 1866–1867, Bendlikon

Nowa Polska, 1833–1834, 1842–1845, Paryż

Noworocznik Demokratyczny, 1842, Paryż

Ognisko. Przegląd Polityczny, Historyczny i Literacki Spraw Polskich i Słowiańskich, 1866, Paris

Orzeł Biały, 1839–1848, Bruksela

Pamiętnik Emigracji, 1832–1833, Paryż

Pielgrzym Polski. Pismo Polityczne i Literackie, 1833, Paryż

Polska. Dzieło poświęcone niepodległości narodu, 1836, Bruksela

Postęp. Pismo polityczne i literackie. Organ Sekcji Centralnej Towarzystwa Demokratycznego, 1834, Paryż

Północ, 1835, Paryż

Prospekt, 1835, Paryż

Przegląd Rzeczy Polskich, 1857–1863, Paryż

Rocznik Emigracji Polskiej. Pismo polityce i literaturze narodowej poświęcone, 1836, Paryż

The Polish Monthly Magazine, 1838, London

Trzeci Maj, 1839–1848, Paryż

Tygodnik Emigracji Polskiej, 1834–1836, Paryż

Republikanin, 1837, Londyn

Rzeczpospolita Polska Federacyjna-Demokratyczno-Socjalna: wśród Stanów Zjednoczonych Słowiańskich i Ludzkości: (ciąg dalszy Demokraty Polskiego), 1869–1870, Genève

British press

[The] Age, 1825-1843, London [continued as [The] Age and Argus, 1843-1845]

[The] Bee-Hive, 1861-1877, London

[The] Belfast News-Letter, 1792-1962, Belfast

Bell's Life in London and Sporting Chronicle, 1822-1886, London

[The] Bradford Observer, 1834-1875, Bradford

[The] Brighton Patriot, 1835-1839, Brighton

[The] Bristol Mercury, 1790-1877, Bristol

[The] British and Foreign Review, or, European Quarterly Journal, 1835-1844, London

[The] Champion [Champion and Weekly Herald], 1836-1840, London

[The] Charter, 1839-1840, London

Cleave's Penny Gazette of Variety, 1837-1844, London

[The] Daily News, 1846-1912, London

[The] Derby Mercury, 1788-1938, Derby

[The] Era, 1838-1939, London

[The] Examiner, 1808-1891, London

Freeman's Journal and Daily Commercial Advertiser, 1763-1924, Dublin

[The] Freemasons' Quarterly Review, 1834-1849, London [continued as: The Freemasons' Quarterly Magazine and Review, 1850-1852; The Freemasons' Quarterly Magazine, 1853-1854]

[The] Free Press, 1854-1866 [appeared as: The Diplomatic Review, 1866-1877], London

Free Press Serials, no. 13: The Chartist Correspondence, London, 1856 [reprinted from The Free Press]

[The] Hampshire Telegraph, 1803-1976, Portsmouth

[The] Illustrated London News, 1842-2003, London

[The] Ipswich Journal, 1720-1902, Ipswich

Jackson's Oxford Journal, 1753-1898, Oxford

John Bull, 1820-1892, London

[The] Kilkenny Journal and Leinster Commercial and Literary Advertiser, 1832-1871, Kilkenny

[The] Leeds Mercury, 1807-1939, Leeds

[The] Leicester Chronicle, 1827-1979, Leicester

[The] Liverpool Mercury, 1811-1904, Liverpool

Lloyd's Weekly London Newspaper, 1842-1902, London

[The] London Democrat, 1839, London

[The] London Dispatch, 1836–1839, London

[The] Magazine of Natural History, 1838–1840, London

[The] Manchester Times [variant titles: The Manchester Times and Gazette; The Manchester Examiner and Times], 1828–1922, Manchester

[The] Mechanics Magazine, Museum, Register, Journal and Gazette, 1823–1852, London

[The] New Moral World, 1834–1845, London, Manchester, Birmingham, Leeds

[The] Morning Advertiser [originally: The Publican's Morning Advertiser] 1794–, London

[The] Morning Chronicle, 1789–1865, London

[The] Morning Herald, 1780–1869, London

[The] Morning Post, 1803–1937, London

[The] New Monthly Magazine and Humorist, 1814–1884, London [variant titles: The New Monthly Magazine and Universal Register; The New Monthly Magazine and Literary Journal][The] Northern Liberator, 1837–1840, Newcastle-on-Tyne

[The] Northern Star, 1837–1852 [variant titles: The Star of Freedom, The Northern Star and Leeds General Advertiser, The Star and National Trades Journal, The Northern Star and National Trades Journal], Leeds, London

[The] North Wales Chronicle, 1808–, Bangor

[The] Odd Fellow, 1839–1842, London

[The] Operative, 1838–1839, London

[The] Penny Catholic Magazine, 1839–1840, London

[The] Penny Satirist, 1837–1846, London [continued as The Penny Satirist and London Pioneer, 1846; The London Pioneer, 1846–1848; The Literary Pioneer, 1848]

[The] Phontypic Journal, 1843–1845, Bath

[The] Portfolio, 1835–1836, 1843–1844, London

Punch, 1841–1992, London

[The] Railway Chronicle: Joint Stock Companies' Journal. Register of Traffic, Shares, Engineering Improvements and all Matters Connected with Railways, 1844–1848, London

[The] Red Republican, 1850, London [continued as: The Friend of the People, 1850–1852; [The] Star of Freedom, 1852]

[The] Repertory of Patent Inventions and other discoveries and improvements in Arts, Manufactures and Agriculture, 1825–1862, London

Reynolds's Newspaper, 1850–1894, London

[The] Royal Cornwall Gazette [or The Royal Cornwall Gazette, Falmouth Packet and Plymouth Journal], 1811–1951, Truro

[The] Satirist, or, The Censor of the Times, 1831–1849, London

[The] Sheffield Independent [variant title: The Sheffield and Rotherham Independent], 1819–1938, Sheffield

[The] Southern Star, or The Southern Star and London and Brighton Patriot, 1840, London

[The] Spectator, 1828–, London

[The] Standard, 1827–1916, London

[The] Sun, 1801–1871, London

[The] Tablet, 1840–, London

[The] Times, 1788–, London

Trewman's Exeter Flying Post or, Plymouth & Cornish Advertiser, 1807–1917, Exeter

[The] United Service Journal and Naval and Military Magazine, 1829–1841, London [appeared as: The United Service Magazine and Naval and Military Journal, 1842–1843; Colburn's United Services Magazine and Naval and Military Magazine, 1843–1882].

[The] Weekly True Sun, 1833–1839, London

Continental press

Le Constitutionnel. Journal du commerce, politique et littéraire, 1819–1914, Paris

L'Echo de la Fabrique, 1831–1834, Lyon

Le Patriote du Puy-de-Dôme. Journal politique, littéraire et d'annonces du Puy-de-Dôme, de l'Allier, du Cantal et de la Haute Loire, 1832–1835, Clermont-Ferrand

Le Journal de Rouen, 1791–1944, Rouen

La Gazette d'Auvergne, 1831–1843, Clermont-Ferrand

La Reforme, 1843–1850, Paris

La Revue des deux mondes, augmentée d'articles choisis dans les meilleurs revues et recueils périodiques, 1838–1847, Bruxelles

Oesterreichischer Beobachter, 1811–1866, Wien